

ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Τ Α Χ Ω Ρ Ι Α Τ Η Σ Δ Υ Τ Ι Κ Η Σ Ι Ε Ρ Α Π Ε Τ Ρ Α Σ

Α Ν Α Τ Ο Λ Η Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Γ Δ Ο Χ Ι Α Γ Δ Ο Η Ι Α Κ Α Λ Α Μ Α Υ Κ Α Κ Α Λ Α Μ Α Φ Κ Α Μ Α Κ Ρ Υ Λ Ι Α Μ Α Κ Ρ Υ Λ Ι Α Μ Α Λ Λ Ε Σ Μ Α Λ Λ Ε Σ Μ Ε Σ Ε Λ Ε Ρ Ο Ι
Μ Ε Σ Ε Λ Ε Ρ Ο Ι Μ Ε Τ Α Ξ Ο Χ Ω Ρ Ι Μ Ε Τ Α Χ Ο Η Ο Ρ Ι Μ Ο Υ Ρ Ν Ι Ε Σ Μ Ο Υ Ρ Ν Ι Ε Σ Μ Υ Θ Ο Ι Μ Υ Θ Ο Ι Μ Υ Ρ Τ Ο Σ Μ Υ Ρ Τ Ο Σ Ρ Ι Ζ Α Ρ Ι Ζ Α Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Σ Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Σ

VILLAGES of Western Ierapetra

φωτογραφία: Φώτης Σέρφας | photography by Fotis Serfas
κείμενα: Γιώργος Λαμπράκης | texts by George Lambrakis

VILLAGES of Western Ierapetra

ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

ΑΝΑΤΟΛΗ ANATOLI ΓΔΟΧΙΑ GDOHIA ΚΑΛΑΜΑΥΚΑ KALAMAFKA ΜΑΚΡΥΛΙΑ MAKRYLIA
ΜΑΛΛΕΣ MALLES ΜΕΣΕΛΕΡΟΙ MESELEROI ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙ METAXOHO RI ΜΟΥΡΝΙΕΣ
MOYRNIES ΜΥΘΟΙ MYTHOI ΜΥΡΤΟΣ MYRTOS ΡΙΖΑΡΙΖΑ ΧΡΙΣΤΟΣ CHRISTOS

φωτογραφία: Φώτης Σέρφας, photography by Fotis Serfas
κείμενα: Γιώργος Λαμπράκης, texts by George Lambrakis

Anatoli Ανατολή

Χωριό του Ανατέλλοντος ηλίου όπως δηλώνει το όνομα του. Οι ακτίνες που χρυσίζουν, φωτοδοτούν την Ανατολή, τους μετέωρους βράχους, τον Τίμιο Σταυρό, τις Δρυγίες, τα Καρκάσα, σου δίνουν την εντύπωση ότι ο ήλιος συνεχώς ανατέλλει. Παλιό, ιστορικό, παραδοσιακό χωριό 17 KM Βορειοδυτικά της Ιεράπετρας σε υψόμετρο 600 Μ. Τα σπίτια του ορατά από τον κάμπο σαν λευκά περιστέρια, είναι φωλιασμένα στο οχυρό βουνό της Ανατολής.

Τόπος προνομιακός, των λογίων, των Νοταρίων των καθηγητών Πανεπιστημίου με σπουδαία Ιστορία και πολιτισμό.

Την δεκαετία του 70 οι περισσότεροι κάτοικοι της Ανατολής κατέβηκαν στον κάμπο και ασχολούνται με τις θερμοκηπιακές καλλιέργειες. Ίδρυσαν μαζί με κατοίκους από άλλα χωριά τους συνοικισμούς Στόμιο, Νέα Ανατολή, Αμμουδάρες. Το μικρό γραφικό χωριό Καλόγεροι που σύμφωνα με την παράδοση κτίστηκε από κάποιο Τούρκο Αγά ανήκει στην Ανατολή. Αναφέρεται από την εποχή της Ενετοκρατίας. Το 1583 μαζί με τους Καλογέρους είχε 666 κατοίκους. Το 1951 με 897 και το 2001 μαζί με την Νέα Ανατολή 1235 κατοίκους. Υπάρχει ερειπωμένος ο Πύργος του Ενετού φεουδάρχη Βόρεια του χωριού. Ανέδειξε σπουδαίους πνευματικούς ανθρώπους όπως τον Αντώνιο Δαμιλά κωδικογράφο και τυπογράφο, τον Νέιλο Δαμιλά, λόγιο Ιερομόναχο στη Μονή Καρκασίων, τον Δημήτριο Δαμιλά αδελφό του Αντωνίου κωδικογράφο και τυπογράφο στο Μιλάνο που το 1476 εξέδωσε την "Ελληνική Γραμματική". Τον Ανθιμο Ντόνο, τον Ιωάννη Ολόκαλο που τα νοταριακά του έγγραφα εκδόθηκαν πρόσφατα και είχε έδρα τις Δρυγές μια καταπληκτική τοποθεσία ανατολικά του χωριού, με τρεχούμενα νερά, ταβέρνα με θέα την Ιεράπετρα και το εκκλησάκι της Αγίας Φωτεινής. Σπουδαίο λοιπόν πνευματικό κέντρο η Ανατολή με σχολείο στην Ενετοκρατία και κρυφό σχολείο στην Τουρκοκρατία.

Η περιοχή της Ανατολής, θέσις οχυρά, ανέδειξε κορυφαίους αγωνιστές στην τουρκοκρατία, τον Εμμανουήλ Λακέρδα γενικό αρχηγό της Ιεράπετρας, τον Ιάκωβο Μαχαιρά, τον Αθανάσιο Μπαρμπεράκη και τον Γεώργιο Μπεκιάρη.

Πλούσια η ιστορία της και οι αγώνες σε όλες τις ιστορικές περιόδους. Πολλά τα εκκλησιαστικά της μνημεία, οι Μονές, οι μεγάλης τέχνης Βυζαντινές εικόνες.

Ο παλιός παραδοσιακός οικισμός της Ανατολής έμεινε αναλλοίωτος στο χρόνο, με τα πετρόχτιστα σπίτια, τα σοκάκια, την παλιά Κάτω Βρύση. Πριν από μια πενταετία μπήκε σε πρόγραμμα αναπαλαίωσης, χαρακτηρίστηκε παραδοσιακός οικισμός και σήμερα χτίζονται με πέτρα οικίες και τουριστικά καταλύματα, εξαιρετικής αισθητικής. Σε λίγα χρόνια η Ανατολή Ιεράπετρας θα είναι ένα από τα ωραιότερα παραδοσιακά χωριά της Κρήτης, με το θαυμάσιο κλίμα, την καταπληκτική θέα, το απaráμλλο φυσικό της τοπίο με το οποίο ασχολήθηκε το μουσείο φυσικής Ιστορίας της Κρήτης και εξέδωσε σχετικό έντυπο.

Η Ανατολή όπως και οι Ανατολιώτες έχουν και σήμερα επιτυχίες στον Αγροτικό, Τουριστικό, Πνευματικό τομέα. Προσωπικότητες καταγόμενες από το χωριό δεσπόζουν στην πολιτική, κοινωνική, πνευματική ζωή του τόπου μας. Δήμος η Ανατολή στις αρχές του 20ου αιώνα, κοινότητα μετά και σήμερα Τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεράπετρας χτίζει το μέλλον σε στέρεες βάσεις. Με σπουδαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις, με Ιστορικές, λαογραφικές, μουσικές παραστάσεις είναι πόλος έλξης ντόπιων και ξένων. Με δύο ταβέρνες, δύο καφενεία, ανακαινισμένο παλαιό σχολείο, φιλόξενους κατοίκους αποζημιώνει και τους πιο απαιτητικούς. Ακόμη και στα σαλιγκάρια και στα άγρια μανιτάρια είναι πλούσια η Ανατολή.

The village of the rising sun, as its name declares. The golden rays illuminate Anatoli, the hanging rocks, the Holy Cross church, Drygies, Karkasa, and give the impression that the sun keeps rising. It is an old, historical, traditional village, situated at 17 km in the north-west of Ierapetra, at an altitude of 600 m. Its houses are visible from the plain and seem like white doves, nested in the fortified mountain of Anatoli.

A privileged place, it has been a cradle of men of letters, Notaries, University professors, with great history and civilization.

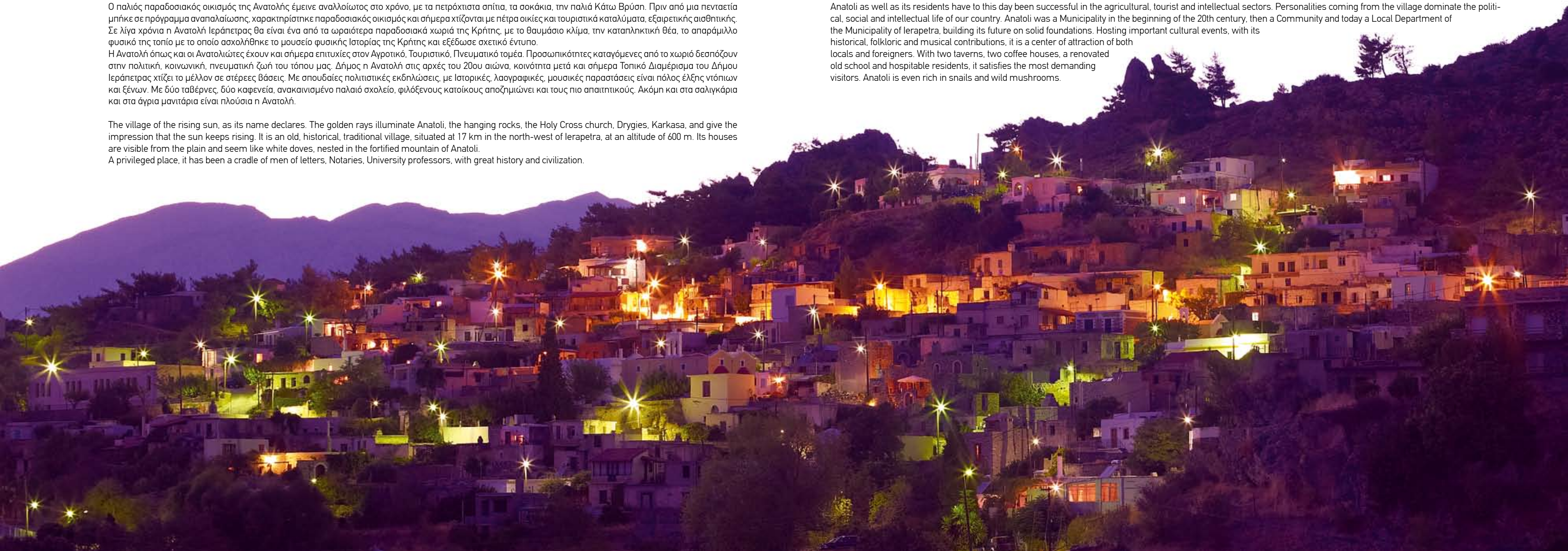
In the 70s, most of Anatoli's residents got down to the plain and worked in the glasshouse cultivations. They founded, along with residents from other villages the settlements Stomio, Nea Anatoli, Ammoudares. The small picturesque village Kalogeroi, which, according to tradition, was built by a Turkish Aga, is part of Anatoli. It is referenced since the era of the Venetian rule. In 1583, along with Kalogeroi, it had 666 residents. In 1951 it had 897 and in 2001, along with Nea Anatoli, it had 1235 residents. The Tower of the Venetian feudal lord still lies in ruins in the north of the village. It nurtured important men of letters, such as Antonios Damilas, scribe and printer, Neilos Damilas, scholarly priest-monk in the Karkasia Monastery, Dimitrios Damilas, brother of Antonios, scribe and printer in Milan, who published the "Greek Grammar" in 1476, Anthimos Donos, and Ioannis Olokalos, whose notary documents have been recently published. The latter had his seat in Drygies, a wonderful location in the east of the village with running waters, a tavern with a view of Ierapetra and the little church of Saint Foteini. Anatoli was an important intellectual center, having a school during the Venetian rule and a secret school during the Turkish rule.

The area of Anatoli, a fortified position, produced great fighters during the Turkish rule, such as Emmanuel Lakerdas, general chief of Ierapetra, Iakovos Mahairas, Athanasios Barberakis and Georgios Bekiaris.

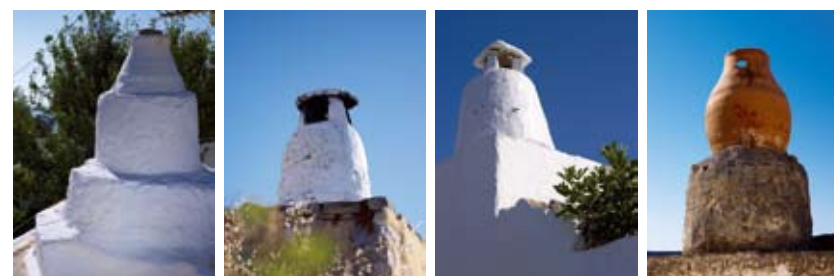
Its history and struggles were imortant in all the historical periods. It has many ecclesiastical monuments, Monasteries and Byzantine icons of great art.

The old traditional settlement of Anatoli has remained untouched by time, with its stone-built houses, the alleys, the old Kato Vrysi. Five years ago, it entered a program of renovation, was characterized as a traditional settlement and today houses and tourist lodgings of exceptional esthetics are built in stone. In a few years, Anatoli of Ierapetra will be one of the most beautiful villages of Crete, with its wonderful climate, its extraordinary view, its incomparable natural landscape on which the Museum of Natural History of Crete has worked and about which it published a relevant document.

Anatoli as well as its residents have to this day been successful in the agricultural, tourist and intellectual sectors. Personalities coming from the village dominate the political, social and intellectual life of our country. Anatoli was a Municipality in the beginning of the 20th century, then a Community and today a Local Department of the Municipality of Ierapetra, building its future on solid foundations. Hosting important cultural events, with its historical, folkloric and musical contributions, it is a center of attraction of both locals and foreigners. With two taverns, two coffee houses, a renovated old school and hospitable residents, it satisfies the most demanding visitors. Anatoli is even rich in snails and wild mushrooms.

GdohiaΓδόχια

Αρχοντικό χωριό, χτισμένο σε συνοικισμούς, 22ΚΜ, από την Ιεράπετρα, υψόμετρο 225Μ, δίπλα στον επαρχιακό δρόμο Ιεράπετρας - Βιάννου. Πράσινο κατάφυτο από ελιές τοπίο. Απεριόριστη θέα στο Λυβικό πέλαγος, στους Γδοχιανούς τόπους Κόλεπτο, Κακόν όρος, στις παραλίες Βάτο και Καλλικοβρέχτη. Μισοεγκαταλειμένο χωριό, με παλιά πετρόχτιστα σπίτια, με λαξευμένες "πορτοσασιές" και οικόσημα με τον Χριστιανικό σταυρό μαρτυρούν την παλιά αίγλη και ιστορία του.

Ο Γδοχιανός συγγραφέας Γιάννης Δημητρομανωλάκης γράφει: "Τα Γδόχια πήγαν να φυτρώσουν κατάφασσα στην παραλία του Λυβικού πελάγους. Άλλο που δεν ήθελαν οι πειρατές που σαν διαβολικά φαντάσματα, ξεφύτρωναν μέσα στη νύχτα να σκοτώσουν και να αρπάξουν. Μέσα στο αίμα βουτηγμένη η ιστορία του χωριού γιατί εδέχετο συχνά τις επιδρομές των Μπαρμπαρίνων πειρατών. Από τις καταστροφές πήρε το όνομα Γδόχια. Από τη λέξη "γδύνω", "πυρπολώ", "λεηλατώ"."

Η πορεία στον χρόνο των Γδοχιών έχει να επιδείξει τεκμήρια Αγώνων, θυσιών, ολοκαυμάτων. Δεν ήταν μόνο έκθετα στους πειρατές αλλά βρίσκονται στο φυσικό νότιο πέρασμα από τα Βιαννίτικα στα Γεραπετρίτικα. Έτσι οι ορδές των βαρβάρων κατακτητών τα έκαigan και τα λεηλατούσαν μαζί με τα άλλα Συμιανά όπως λέγονται χωριά της Ιεράπετρας.

Οι συνοικίες των Γδοχιών είναι χτισμένες σε απόσταση η μία από την άλλη. Τα κάτω Γδόχια ή Πιτροπιανά από τους Επιτροπάκηδες που κατοικούσαν εκεί, τα Πενκιανά ή Γρυσμπολιανά από τους Γρυσμπολάκηδες, τα Δημητρομανωλιανά από τους Δημητρομανωλάκηδες, τα Δασκαλιανά από τους Δασκαλάκηδες, και τα Παπαδιανά από τους Παπαδάκηδες. Σπουδαίοι λιθοξόοι, πετράδες οι Γδοχιανοί, με πέτρες από τα πετροκοπιά του Κολλέπτου έχτισαν τα αρχοντικά όλης της περιοχής, ξακουστοί για την τέχνη τους, και την περίφημη γέφυρα του Μύρτους. Η θαυματουργή εκκλησία, Παναγία η Ευαγγελίστρια των Γδοχιών, έργο τέχνης, σπουδαίο εκκλησιαστικό μνημείο, έργο επίσης των Γδοχιανών.

Το χωριό Γδόχια έδρα κοινότητας και σήμερα τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεράπετρας παρουσιάζει εξαιρετικό περιγητικό ενδιαφέρον. Φυσικά τοπία, ωραίες παραλίες, γραφικά εκκλησάκια στους λόφους, ευρύχωρη πλατεία με φοίνικες, παγκάκια και ηρώο των πεσόντων αγωνιστών των εθνικοαπελευθερωτικών πολέμων. Το 1881 απογράφονται 296 κάτοικοι και το 2001 73. Οι μόνιμοι κάτοικοι των Γδοχιών μαζί με μερικές οικογένειες ξένων που αγόρασαν και αναπαλαίωσαν παλιά σπίτια αγωνίζονται για την ανάπτυξη του χωριού που σιγά, σιγά αποκτά τις απαραίτητες υποδομές. Πλούσιο χωριό σε ιστορία και πολιτισμό, με απέραντους ελαιώνες, ωραίο ήπιο κλίμα χειμώνα καλοκαίρι, ελπίζει στο ξαναζωντάνεμα του. Τα παλιά αρχοντικά, μισογκρεμισμένα, πυρπολισμένα από την κατοχή, ορθώνονται σαν γλυπτά. Ένας ζωγραφικός πίνακας με φόντο το καταγάλανο του Λυβικού. Διηγούνται την ακμή, την δόξα, την ιστορία των Γδοχιών και περιμένουν να ξανακατοικηθούν.

A stately village built in settlements, 22 km away from Ierapetra, at an altitude of 225 m, next to the Ierapetra-Vianos provincial road. A green landscape, overgrown with olive trees, with an unlimited view of the Libyan Sea, to the surrounding areas Koleitos, Kakon Oros, to the beaches Vatos and Kallik-onrechtis. An almost abandoned village, with old houses built of stone, with chiseled door frames and coats of arms bearing the Christian cross and proving its old glory and history.

Giannis Dimitromanolakis, an author from Gdohia, writes: "Gdohia sprouted right opposite the beach of the Libyan Sea. Nothing would have been better for the pirates, who, like diabolical ghosts, emerged into the night to kill and prey. The village's history is dipped in blood, as it often suffered from the raids of the pirates from the Barbary Coast. It took the name Gdohia from the catastrophes, from the verb "gdyno", to skin, to set fire, to devastate."

Gdohia's course in time has evidence of struggles, sacrifices and holocausts to show. It was not only exposed to the pirates but it was situated on the natural south passage going from the Viannos area to the Ierapetra area. This meant that the hordes of barbarous conquerors burnt and devastated it, along with the other Symiana villages, as they are called, in the West Ierapetra.

Gdohia's settlements are built leaving a distance between each other: Kato Gdohia or Pitropiana, taking their name from the Epitropakis family living there, Pefkiana or Grysboliana, from the Grysbolakis family, Dimitromanoli-ana from the Dimitromanolakis family, Daskaliana from the Daskalakis family, Papadiana from the Papadakis family. Great stonecutters, stoneworkers, famous for their art, Gdohia's residents built the mansions of the whole area and the famous bridge of Myrtos using stones from the quarries of Kolleitos. The miraculous church of Panagia (Our Lady) Evaggelistria of Gdohia, a work of art and a great ecclesiastical monument is also built by Gdohia's residents.

Gdohia village, once the seat of a Community, today a Local Department of the Municipality of Ierapetra, presents an exceptional sight-seeing interest. It provides natural landscapes, beautiful beaches, picturesque little churches on the hills, a spacious square with palm trees, seats and a war memorial for the fallen fighters of the liberation wars. In the 1881 census, 296 residents are registered and 73 in 2001. Gdohia's permanent residents, along with some foreigners' families who have bought and renovated old houses, struggle for the village's development which gradually acquires the necessary infrastructures. A village with rich history and civilization, with vast olive groves, a nice mild climate, both during summer and winter, it hopes to come back to life. The old mansions, half-wrecked and burned in the German Occupation, stand as if they were sculptures, a painting with the deep blue Libyan Sea serving as a background, narrate the flourishing, the glory and the history of Gdohia and wait to be inhabited again.

Καλαμαύκα

Μια από τις όμορφες γωνιές της Γεραπετρίτικης ενδοχώρας, 15ΚΜ, βορειοδυτικά είναι αυτή που καταλαμβάνει το γραφικό χωριό Καλαμαύκα.

Βρίσκεται στις παρυφές των Λασιθιώτικων βουνών. Περιοχή που εντυπωσιάζει τον επισκέπτη με τη ποικιλομορφία του ανάγλυφου τοπίου. Την ονομασία του το χωριό την πήρε από την Καλή Αύκλα δηλαδή ξύλινο αυλάκι που υπήρχε στις πηγές του Κεφαλόβρυσου για να μεταφέρει το νερό από την μια όχθη του ποταμού στην άλλη. Άλλη εξήγηση είναι ότι ο βράχος στη κορυφή του Κάστελου μοιάζει με Καλυμμαύκι του Παπά και από εκεί ονομάστηκε το χωριό.

Η Καλαμαύκα, όμορφο, γραφικό παραδοσιακό, μεγάλο χωριό με τις πηγές του Κεφαλοβρύσιού, να αναβλύζουν, γάργαρα νερά σε μεγάλη ποσότητα μοιάζει άσση δροσιάς, επίγειος παράδεισος, με οργιώδη βλάστηση, στην ξηροθερμική επαρχία μας.

Πλούτος του το νερό και η ενεργητικότητα, των κατοίκων του, που αντιστέκονται στην αστυφιλία. Η παραμονή των Καλαμαυκιανών στους γενέθλιους τόπους οφείλεται και στην πλεονεκτική θέση του χωριού αφού απέχει εξίσου από τα βόρεια και νότια παράλια του νησιού μας και προσελκύει καθημερινά επισκέπτες από την Ιεράπετρα και τον Άγιο Νικόλαο.

Η Καλαμαύκα, η αρχαία Λάρισα, κατοικείται ήδη από την Μινωική εποχή. Στη θέση Ψαθί που βρίσκεται στο δρόμο προς την Ιεράπετρα βρέθηκαν ανθρώπινα κρανία, πήλινα αγγεία, αιχμές δόρατος, διάφορα κτερίσματα υπομινωικής εποχής. Για την Καλαμαύκα, αρχαία Λάρισα ο Γεωγράφος Στράβων γράφει "Και εν τη Κρήτη πόλις Λάρισα η νυν εις Ιεράπυτνα συνοικισθείσα αφ ης και το υποκείμενον πεδίων νυν Λαρισίων καλείται." Προστάτης θεός της αρχαίας Λάρισας ήταν ο Ασκληπιός γι αυτό ο Ιατρικός Σύλλογος Λασιθίου καθιέρωσε ως έμβλημα του την φιγούρα του ανακαλυφθέντος ειδωλίου στην κορυφή Κάστελος, που δεσπόζει στο χωριό και ήταν ιερό Κορυφής σύμφωνα με την άποψη του Κου Μιχάλη Πυτικάκη.

Η Λάρισα υποτάχτηκε περίπου τον 3ο αιώνα Π.Χ από την Ιεράπυτνα . Οι κάτοικοι της μεταφέρθηκαν αλλού σύμφωνα με την υπογραφήσα συνθήκη. Τις μετέπειτα ιστορικές περιόδους υπάρχουν στοιχεία ότι ο χώρος της Καλαμαύκας λόγω της ύπαρξης των πηγών του νερού του Κεφαλόβρυσου κατοικείται αδιαλείπτως. Τα τοπωνύμια Κάστελος, Μεσοκάστελα, Λαρισάκια, μαρτυρούν την ακμή της Έδρα φεουδάρχη την Ενετική περίοδο είχε το 1583 435 κατοίκους. Έχει σπουδαίες Βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες και πολλά εξωκλήσια. Την Τουρκοκρατία ανέδειξε κορυφαίους οπλαρχηγούς όπως τον Νικόλαο Φωνιαδάκη και τον Ιωάννη Μπαριτάκη. Τεκμήρια ιστορίας, αγώνες, θυσίες που δεν συνοψίζονται.

Σήμερα η Καλαμαύκα είναι το πιο ζωντανό χωριό, αφού αυξάνεται ο πληθυσμός της, έχει διθέσιο σχολείο, νηπιαγωγείο, πολιτιστικό σύλλογο, συνεταιρισμούς, ΤΟΕΒ, -για την διαχείριση του νερού-, πολλά καφενεία και 7 ταβέρνες. Το φυσικό τοπίο που ονομάστηκε "Κινέζικο τοπίο" λόγω των μικρών μετεώρων με τα Μπονσάι, τους πέτρινους θεούς, τον Κάστελο με τα 224 σκαλοπάτια το οποίο χαρακτηρίστηκε σαν μνημείο φυσικής ιστορίας. Τα σπήλαια, οι βραχογραφίες, το φαράγγι του Χαυγά, το αρχαίο ελαιοτριβείο, οι εκκλησίες του Αγίου Ιωάννου και Αγίου Αντωνίου είναι μερικά από τα πολλά αξιοθέατα της Καλαμαύκας. Οι ταβέρνες με τα πλατάνια και τα τρεχούμενα νερά, οι παραδοσιακοί ντόπιοι, νόστιμοι μεζέδες, ο κλωστήνιος καλβάς και οι σκυφομακαρούνες, με τους ήχους της λύρας, του βιολιού και του λαούτου αποζημιώνουν ντόπιους και ξένους. Υπάρχουν λοιπόν πάρα πολλοί λόγοι για τους οποίους καποιος πρέπει να περιηγηθεί στο χωριό της Καλαμαύκας.

One of the most beautiful parts of Ierapetra's hinterland, at 15 km on its north-west, is the one occupied by the picturesque village of Kalamafka.

It is situated in the lower parts of the Lassithi mountains, an area with an impressive variety in the landscape's relief. The village took its name from Kali Afkla, which was a wooden drain at the sources of Kefalovryso that used to carry the water from the one river bank to the other. Another explanation is that the rock on the Kastelos peak looks like a Greek Orthodox priest's hat (kalymafki) and gave its name to the village.

Kalamafka, a beautiful picturesque, traditional, large village, with the sources of Kefalovryso, sprouting clear waters in large quantities, looks like an oasis of coolness, a paradise on earth, with wild vegetation, in our dry and hot province.

Its wealth is its water and the vigorousness of its residents, who resist urbanism. The fact that the residents of Kalamafka stay at their place of birth is also due to the advantageous position of the village since it is in the middle of the distance between the north and the south coast of our island and daily attracts visitors from Ierapetra and Aghios Nikolaos.

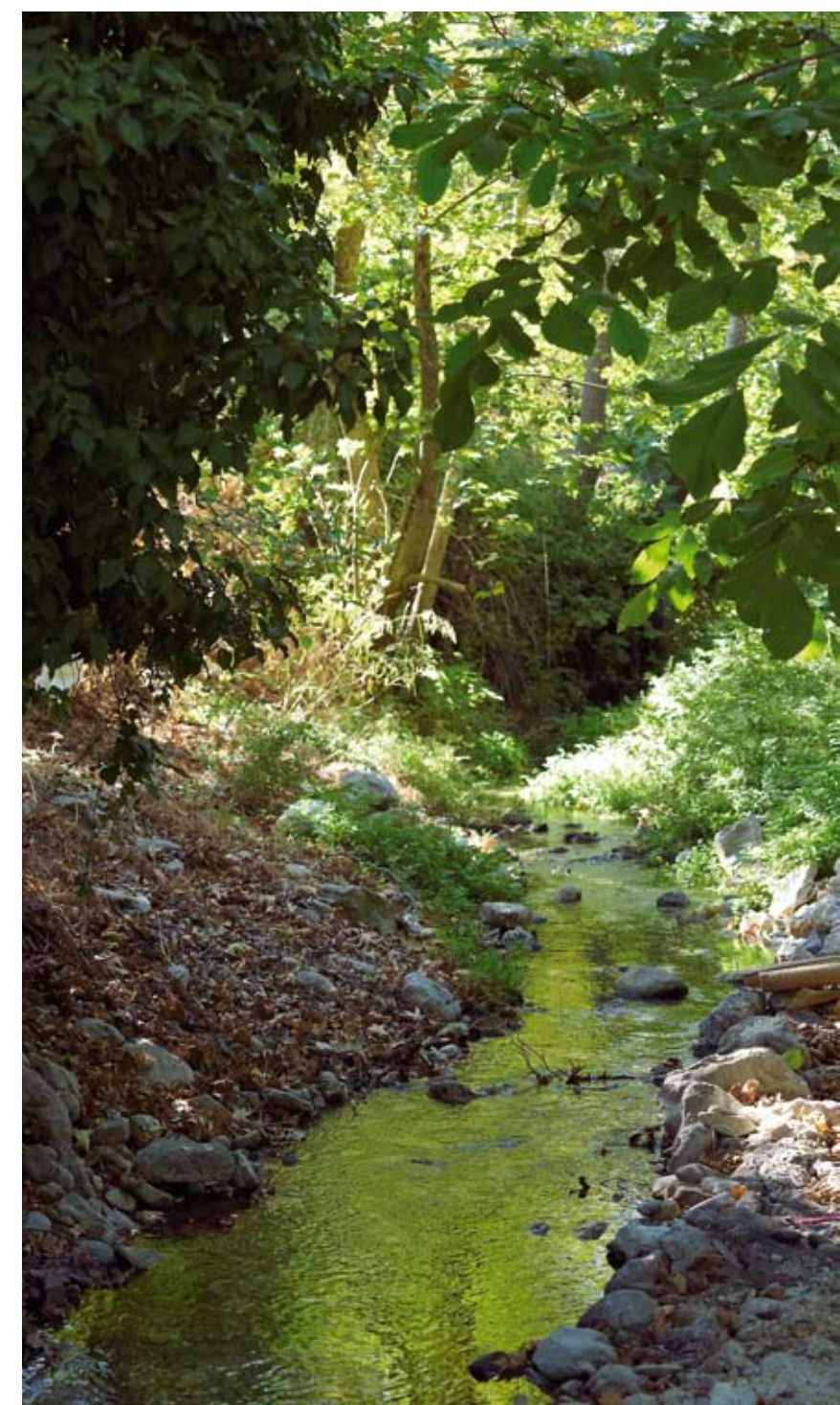
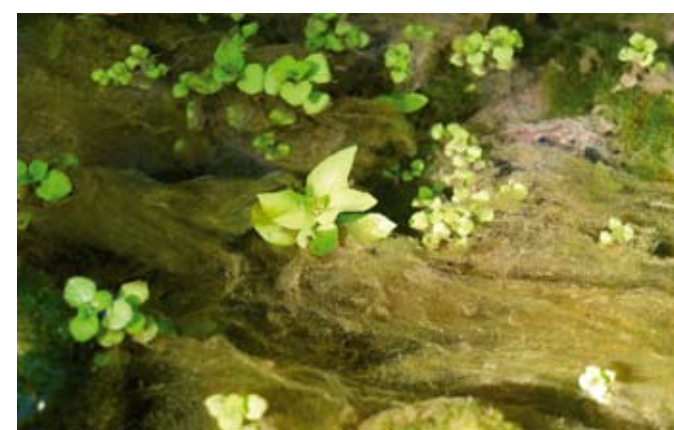
Kalamafka, ancient Larisa, has been inhabited even since the Minoan era. In the site Psathi, situated on the road to Ierapetra, human skulls, clay pots, spearheads, various grave goods of the sub-minoan era were found. The geographer Strabo writes about Kalamafka, ancient Larisa: "And in Crete there is the city of Larisa, which now is united with Ierapytna, and from which the plain below, called Larision, takes its name." The god protector of ancient Larisa was Asclepius, and because of this the Medical Association of Lassithi has made its emblem the figure of the statuette discovered on the Kastelos peak, which dominates over the village and was a peak sanctuary, according to Mr. Michalis Pytikakis.

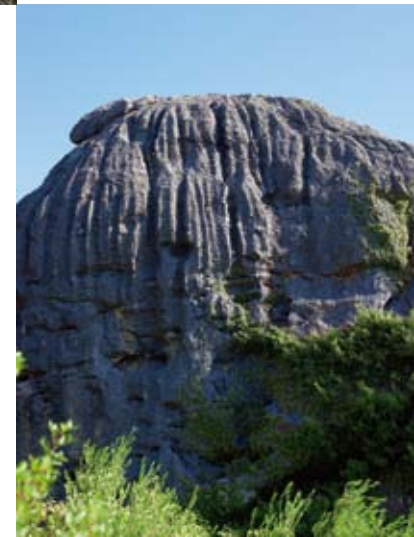
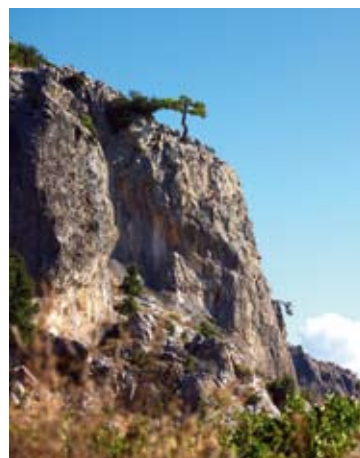
Larisa has been subdued around the 3rd century B.C. by Ierapytna. Its residents were deported elsewhere according to the signed treaty. During the following historical periods, there is evidence that the area of Kalamafka, because of the existence of the water sources of Kefalovryso has been inhabited uninterruptedly. The place names Kastelos, Mesokastela, Larisakia prove its flourishing. Being the seat of a feudal lord during the Venetian rule, it had 435 residents in 1583. It had great Byzantine and post-byzantine churches and many chapels. During the Turkish rule it bred great chieftains, such as Nikolaos Foniadakis and Ioannis Baritakis. The evidence of its history, struggles and sacrifices cannot be summarized.

Today, Kalamafka is the liveliest village, as its population grows, it has a two-room school, a nursery school, a cultural association, co-ops, a Land Improvement Local Organization for the water management, a lot of coffee houses and 7 taverns.

Its natural landscape that has been called "Chinese", because of the small hanging rocks with bonsais, stone gods, Kastelos, with the 224 steps, has been characterized as a monument of natural history. The caves, the rock paintings, the Havgas gorge, the ancient olive press, the churches of Saint John and Saint Anthony are some of the many places to see in Kalamafka. The taverns with the plane trees and the running waters, the traditional, local delicious dishes, the traditional "klostenios" halva and the skyfomakarounes (local pasta), with the sounds of lyra, violin and lute satisfy both locals and foreigners. There are then a lot of reasons to go to Kalamafka.

Μακρυλιά

Μικρό χωριό 7ΚΜ, Βόρεια της Ιεράπετρας σε υψόμετρο 212Μ.

Σύμφωνα με την παράδοση το χωριό πήρε την ονομασία του από μια μεγάλη αυτοφυή ελιά. Έβγαζε τουλάχιστον 10 τσουβάλια ελιές και προκαλούσε τον θαυμασμό από το μέγεθος, και κυρίως το μάκρος της. Το χωριό είναι παλιό παραδοσιακό με πρωτότυπα και αναλλοίωτα στον χρόνο σπίτια Κρητικού ρυθμού. Σε ωραίο και υγιεινό περιβάλλον, με θέα τον κατάφυτο από ελιές κάμιο, με πλούσια ιστορία και φιλόξενους ανθρώπους. Ξένοι έχουν αγοράσει σπίτια και μένουν εκεί. Εντυπωσιάζει το εσωτερικό του χωριού με τις παλιές Φάμπρικες, το σπίτι γέφυρα στο σοκάκι, η αρχιτεκτονική και η καλαισθησία του χωριού.

Σημεία αρχαίας κατοίκισης αναφέρονται από τους ντόπιους κατοίκους.

Στη θέση "Ελληνικά" νοτιοανατολικά του χωριού στο ύψωμα "Πετράς" υπάρχουν ίχνη αρχαίας Ακροπόλεως. Στη θέση επίσης "Κεφαλοβρύση" υπάρχει ανεξερεύνητο σπήλαιο όπου βρέθηκαν αρχαίοι σκελετοί και θραύσματα αγγείων. Σε αυτό το σπήλαιο κατέφευγαν οι Χριστιανοί την Τουρκοκρατία για να προφυλαχθούν γιατί η είσοδος του είναι ψηλά και είναι αθέατη από κάτω. Στην ίδια περιοχή στη θέση "Ελιών ρίζα" υπάρχουν ίχνη αρχαίων αντικειμένων οικιακής χρήσεως, γουδιά λαξευμένα στους βράχους. Φυσικές σπηλιές υπάρχουν κάτω στην θέση "Κουτσουνάρι" πάνω από το χωριό που και σε αυτές κρύβονταν οι κάτοικοι σε περίπτωση κινδύνου από επιδρομές κατακτητών και πειρατών.

Ο πύργος της Μακρυλιάς που αναφέρεται σε μεσαιωνικές πηγές βρισκόταν το Μοναστήρι του Αγίου Αντωνίου με τα 101 κελιά.Ήταν ιστορικό Μοναστήρι που σύμφωνα με την παράδοση εκεί συναθροίζονταν και κατέφευγαν οι οπληρχηγοί της περιοχής. Θέση οχυρή με τον πύργο και τα χονδρά τείχη που προστατεύαν τους εγκλείστους της Μονής. Ο θρύλος της "Άβολης Μερθιάς" της Μυρτιάς δηλαδή, που δεν περνούσαν τα βόλια πέρα από αυτήν για να πλήξουν τους υπερασπιστές της. Στην Μονή που το καθολικό της αναστηλώθηκε, και αφιερώθηκε στους Αποστόλους Πέτρο και Παύλο υπήρχε η χρυσή καμπάνα. Στην περιφέρεια του χωριού στη περίοδο της τουρκοκρατίας εσυνήφθησαν πολλές μάχες και είναι καταγεγραμμένος ο ηρωισμός των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής με πιο γνωστό το επεισόδιο με τον Νικόλαο Βασαρμίδη που σκότωσε τον Πιταβότυρο.

Πλούσιο χωριό, καταφύγιο των Ιεραπετρινών κατα την γερμανική κατοχή. Το 1583 είχε 187 κατοίκους με πρώτους οικιστές Μεσσελεριανούς που έχτισαν τις πρώτες καλύβες τους εκεί. Το 1951 είχε 225 κατοίκους και το 2001 απογράφεται με 120.

Παρήγαγε λάδι, χαρούπια, δημητριακά, είχε 3 φάμπρικες, και 150 αλώνια, στα σοροχώραφα του.

Αξιοθέατο της Μακρυλιάς είναι ο τόπος κάτω από το χωριό που διακρίνονται τα πετρώματα των γεωλογικών περιόδων, απολιθώματα ζώων και ψαριών. Σήμερα γίνεται επιστημονική ερεύνα από ξένα Πανεπιστήμια και περιβαλλοντική εκπαίδευση στους φοιτητές.

Σήμερα η Μακρυλιά είναι ένα μικρό ζωντανό χωριό, οι κάτοικοι του αυξάνονται, η φυσιογνωμία του αναδεικνύεται με τις αναπαλαιώσεις των πετρόχτιστων οικιών, και δέχεται πλήθος επισκεπτών στα αξιοθέατα του. Ιστορία, παράδοση, πολιτισμός ήθη και έθιμα καλά κρατούν στην Μακρυλιά Ιεραπέτρας.

It is a small village, at 7 km in the north of Ierapetra, at an altitude of 212 m.

According to tradition, the village took its name from a large uncultivated olive tree. It produced at least 10 sacks of olives and it provoked admiration by its size, and mostly by its height (Makrylia meaning makria elia, tall olive tree). The village is old and traditional, with original Cretan style houses that have remained untouched by time, in a beautiful and healthy environment, with a view of the overgrown with olive trees plain, with a rich history and hospitable residents. Foreigners have bought houses and live there. The village's interior is impressive, with the old olive presses, the bridge-house in the alley, the village's architecture and aesthetics.

Evidence of ancient settlements is reported by the locals.

At the site "Ellinika", in the south-east of the village, on the swell "Petras", where there are traces of an ancient Acropolis. Also at the site "Kefalovrysi", there is an unexplored cave, where ancient skeletons and fragments of pots were found. The Christians took refuge in this cave during the Turkish rule in order to protect themselves, as its entrance is high up and cannot be seen from below. In the same area, at the site "Elion Riza", there are traces of ancient artifacts of domestic use and mortars chiseled in the rocks. There are natural caves at the site "Koutsounari" above the village, where the residents also took refuge in cases of danger from the raids of conquerors and pirates.

Makrylia's tower, which is referenced to in medieval sources, was situated at the Monastery of Saint Anthony which had 101 cells.

A historical Monastery that, according to tradition, was the place of gathering and shelter of the area's chieftains, being a fortified position, with the tower and the thick walls that protected those confined in the Monastery. There was also the Legend of "Avoli Merthia", that is of the myrtle tree beyond which no bullets could pass and harm its defendants. In the Monastery, the catholicon of which has been erected and dedicated to the Apostles Peter and Paul, there was the Golden Bell. In the village's precinct, during the Turkish rule, a lot of battles took place and the heroism of the residents of the wider region is well documented, with the most famous incident being the one of Nikolaos Varsamidis killing Pitavotyros.

A rich village, a shelter for the residents of Ierapetra during the German Occupation, in 1583 it had 187 residents, with its first settlers coming from Meseleroi and building their first huts there. In 1951, it had 225 residents and, in the 2001 census, 120 were registered.

It produced olive oil, charobs, cereals, had 3 olive presses, and 150 threshing floors in their cereal fields.

A sight to see in Makrylia is a site below the village, where rocks of various geological periods, fossils of animals and fish can be seen, scientific research is conducted by foreign Universities and environmental education is provided to students.

Today, Makrylia is a small lively village, its residents are increased, its physiognomy is set out by the renovations of stone-built houses, and it receives a lot of visitors for its sights. History, tradition, civilization, mores and customs remain unchanged in Makrylia of Ierapetra.

Malles

Μάλλες

Είναι από τα μεγαλύτερα χωριά της Κρήτης, βόρεια της κοιλάδας του ποταμού Σαραντάπηχου. Απέχει 28 χλμ. από την Ιεράπετρα και 40 χλμ. από τον Άγιο Νικόλαο. Σε καταπράσινη πλαγιά, με απέραντους ελαιώνες, με απεριόριστη θέα στην κοιλάδα του Μύρτους, το Λυβικό Πέλαγος και τις γύρω βουνοκορφές που το περιβάλλουν.

Το χωριό πήρε την ονομασία του από την αρχαία Μάλλα που πιθανολογείται ότι ήταν χτισμένη στον ίδιο ή στον γύρω χώρο. Η αρχαία Μάλλα πόλη κράτος με στρατό και δικά της νομίσματα, που παρίσταναν τον Δία, τον Λαβύρινθο, τον Αετό και τη λέξη ΜΑΛ. Αναφέρεται στις 100 πόλεις της Κρήτης και στο "Κοινό των Κρητών". Πολλά αρχαιολογικά ευρήματα βρίσκονται στο Μουσείο Ηρακλείου, σε μουσεία του εξωτερικού και σε ιδιωτικές συλλογές. Οι επιγραφές από την Αρχαία Μάλλα περιέχουν συνθήκες μεταξύ "Μαλλαίων και Λυττίων" . " Μη εφέστω συλών μήτε τον Λυττίων,, εν τα των Μαλλαίων μήτε των Μαλλαίων εν τα των Λυττίων". Η Λύττος, αρχαία πόλη στο οροπέδιο του Λασιθίου ερχόταν συχνά σε προστριβές με την "Μάλλα" ίσως για την κατοχή και νομή των ορεινών τους συνόρων.

Επιγραφή που βρέθηκε το 1848 περιέχει κείμενο συνθήκης με την πόλη "Τέων" της Ιωνίας. Η πόλη "Μαλλός" της Μικράς Ασίας εικάζεται ότι ήταν αποικία των Μαλλαίων. Η πόλις Μάλλα αναφέρεται και στη συνθήκη συμμαχίας 30 Κρητικών πόλεων με τον βασιλέα Ευμένη Β΄ της Περγάμου.

Η σπουδαιότερη θεότητα που ελάτρευαν οι Μαλλαίοι ήταν ο Ζευς ο Μοννίτιος και ελατρεύετο και στις γειτονικές πόλεις. Μια από τις μεγαλύτερες γιορτές τους ήταν τα Υπέρβοια ή Υπερβώια.

Στοιχεία κατοίκησης έχουν βρεθεί της Ελληνιστικής, Ρωμαϊκής εποχής.

Επί Ενετοκρατίας, η Μάλλα έδρα φεουδάρχη με 2 πύργους, ήταν το μεγαλύτερο χωριό της Καστελανίας της Ιεράπετρας. Το 1583 είχε 1483 κατοίκους 5 ενορίες και 7 παπάδες. Στις επόμενες απογραφές το 1881 είχε 754 χριστιανούς και 15 μουσουλμάνους. Το 1951 είχε 1253 κατοίκους και το 2001 499.

Τις Μάλλες επισκέφτηκαν πολλοί περιηγητές και κατέγραψαν τις εντυπώσεις τους με κυριότερο τον Ιταλό GEROLA.

Η περιφέρεια των Μαλλών περιλαμβάνει και το εγκαταλειμμένο χωριό Άγιος Γεώργιος Λούτρα, την Ιερά Μονή Εξακουστής, την παλιά Μονή του Αρμού που ήταν θερινή έδρα του επισκόπου "Ιεράς" και όπως αναφέρεται έχουν θαφτεί εκεί 7 Δεσποτάδες. Οι Μάλλες με τα υπέροχα φυσικά τους τοπία προσφέρουν αξέχαστες φυσιολατρικές διαδρομές προς το οροπέδιο του Καθαρού, προς την πηγή Ρετικού και την Παναγία τη Μεσσοχωρίτισσα (Παλαιολόγειος νάος), τον Άγιο Νικόλαο, τον δίκλυτο νάο του Αγίου Χαράλάμπους και Αφέντη Χριστού με το ωραιότερο τέμπλο, έργο των Νιταδώρων ξυλογλυπτών του Λασιθίου.

Κεφαλοχώρι σήμερα οι Μάλλες με πλούσια Ιστορία, Λαογραφία, πολιτισμό, αγώνες στις διάφορες ιστορικές περιόδους. Τις Μάλλες επισκεπτόταν συχνά ο Εθνάρχης Ελευθέριος Βενιζέλος. Την κατοχή εκτελέστηκαν 18 άτομα. Ανέδειξε πολλούς και σημαντικούς Αγωνιστές. Κοινότητα, Πρώην Δήμος, τώρα τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεράπετρας. Πλούσιο σε ελαιοπαραγωγή, έχει πολιτιστικό κέντρο, Ταχυδρομείο και Ιατρείο, Γήπεδο και ποδοσφαιρική ομάδα, πολιτιστικούς συλλόγους, Αγροτικό συνεταιρισμό και πολλά παραδοσιακά καφενεία.

One of the largest villages of Crete, in the north of the valley of the river Sarrantapichos. It is 28 km away from Ierapetra and 40 km away from Aghios Nikolaos, in a verdurous slope within immense olive groves, with an unlimited view to the valley of Myrtos, the Libyan Sea and the mountain peaks that surround it.

The village took its name from ancient Malla, which is speculated to have been built at the same place or somewhere nearby. Ancient Malla was a city-state, with an army and a currency of its own, which presented Zeus, the Labyrinth, the Eagle and the word MAL. It is included in the 100 cities of Crete and in the "Cretans' Common". A lot of archaeological findings are now in the Museum of Heraklion, in museums abroad and in private collections. The inscriptions from ancient Malla include treaties between "Malla and Lyttos". "There shall neither be any spoliation of Malla by the Lyttos residents nor of Lyttos by the Malla residents". Lyttos, an ancient city in the plateau of Lasithi, had often rumblings with "Malla", probably about the ownership and use of their mountain borders.

An inscription found in 1848 contains the text of a treaty with the city Teos of Ionia. The city "Mallos" of Minor Asia is thought to have been a colony of Malla. The city Malla is also referenced in the alliance treaty of 30 Cretan cities with the king Eumenis II of Pergamos.

The most important of the gods the residents of Malla worshipped was Zeus Monnitios and he was also venerated in the adjacent cities. One of their greatest festivities was Ypervoia.

Evidence of inhabitation during the Hellenic and Roman eras has been found. During the Venetian rule, Malla, the seat of a feudal lord with two towers, was the largest village of Kastelania of Ierapetra. In 1583 it had 1483 residents, 5 parishes and 7 priests. In the following censuses, in 1881 it had 754 Christians and 15 Muslims. In 1951 it had 1253 residents and in 2001 499.

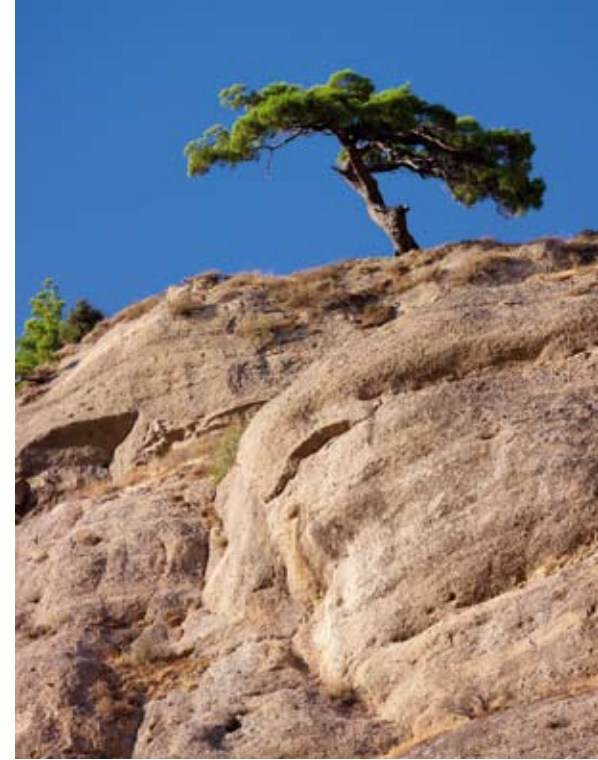
Malles has been visited by a lot of travelers who have written down their impressions, the most prominent of whom being the Italian GEROLA.

The Malles region also includes the abandoned village Aghios Georgios Loutra, the Holy Monastery of Exakousti, the old Monastery of Armos that was the summer seat of the bishop of "Iera" and, as it has been reported, 7 bishops have been buried there. Malles, except for their wonderful natural landscapes, the special routes for the nature lovers to the plateau of Katharos, to the source of Retiko and the surrounding mountains, has also important ecclesiastical monuments. Panagia (Our Lady) Messohoritissa, a church built in the times of the Palaiologoi dynasty, Saint Nicolas, the two-aisle church of Saint Charalam-bos and Afentis Christos (Our Lord the Christ), with the most beautiful temple, the work of the wood-carvers of Lasithi who specialized in church temples.

Now a large village, Malles, with a rich history, folklore, civilization and struggles in different historical periods, was visited by the national leader Eleftherios Venizelos. During the German Occupation, 18 people were executed. It nurtured many and important Fighters. It used to be a Community, a former Municipality and is now a Local Department of the Municipality of Ierapetra. Rich in olive production, it has a cultural center, a post office, a football field and team, cultural associations, an agricultural co-op and many traditional coffee houses.

Meseleroi

Μεσελέροι

Μεταξύ ΩΛΕΡΟΥ και ΩΛΕΡΙΑΣ βρίσκεται το χωριό Μεσελέροι που πήρε το όνομα του από την αρχαία ΩΛΕΡΟ. Βρίσκεται 10ΚΜ βόρεια από την Ιεράπετρα σε υψόμετρο 360Μ.

Η αρχαία Ωλερος άκμασε την κλασσική εποχή για να κατακτηθεί από την ισχυρή Ιεράπιτνα. Η Ωλερία ήταν τόπος λατρείας της Ωλερίας Αθηνάς, με το περίφημο άγαλμα της, που λατρεύονταν από τους Ωλερίους και Ιεραπίτνιους. Αρχαία κτίσματα διακρίνονται και σήμερα. Οι Ιστορικοί αναφέρουν ότι και η αρχαία πόλις "Κουρίς" ίσως να εβρίσκετο στα βορεινά του λεκανοπεδίου, των Μεσελέρων. Στην Ωλερο και Ωλερία που ήταν σπουδαία κέντρα της αρχαιότητας γίνονταν τελετές και Αθλοπαιδιές στο στάδιο που υπήρχε εκεί για μια εβδομάδα. Λέγεται ότι οι Ωλέριοι συμμετείχαν σε εκστρατευτικό σώμα εναντίων των Περσών.

Πλούσια όμως και η νεότερη ιστορία του χωριού "Μεσελέροι".

Η Μονή Βρυωμένης της Β΄ Βυζαντινής περιόδου ήταν θειρινή έδρα του επισκόπου "Ιεράς". Σπουδαίο θρησκευτικό και επαναστατικό κέντρο. Η προσπάθεια ανασύλωσης της μονής από την ενορία, τον πολιτιστικό σύλλογο, και άλλους φορείς, αναδεικνύει την μονή Βρυωμένης σαν ένα από τα πιο σπουδαία μνημεία της Κρήτης.

Πολλές ιστορικές αναφορές και τοπωνύμια δείχνουν την πλούσια ιστορία του χωριού. Στη θέση "Φοραδομάντρα" ίσως υπήρχε το μεσαίωνα εκτροφείο αλόγων. Στην κάτω Πρίνα, τοποθεσία των Μεσελέρων, σώζεται το κρυφό σχολείο, δίπλα στην Βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Κτίσμα στο οποίο διακρίνονται οι πέτρινες θήκες των βιβλίων. Κοντά στο κρυφό σχολείο είναι η Παναγία η Κεραγραμμένη όπου βρέθηκε η εικόνα σ ένα βράχο στη θέση "Τουρνί". Αξιοθέατο είναι και το ύψωμα βόρεια των Μεσελέρων, στου "Κάτην το μνήμα" από όπου φαίνεται το Λυβικό και το Κρητικό πέλαγος.

Το φυσικό τοπίο γύρω από το χωριό, λόφοι επιβλητικοί, ελαιώνες, ο κεντρικός δρόμος του χωριού, τα καφενεία και οι 2 ταβέρνες, η εκκλησία του Αγίου Ιωάννου, συνθέτουν, ένα ζεστό και ήσυχο παραδοσιακό περιβάλλον. Το χωριό διαθέτει καλές υποδομές, σχολείο, πολιτιστικό κέντρο, βιβλιοθήκη όπου δώρισε τα βιβλία του ο πρώην Κοσμήτορας της Βουλής των Ελλήνων Κος Κωστής Κοντοπόδης που καταγόταν από εκεί. Το μέρος αυτό ανέδειξε σπουδαίους ανθρώπους στις τέχνες, τα γράμματα και τους αγώνες για την ελευθερία. Ο φιλοδασικός – πολιτιστικός σύλλογος, ο σύλλογος Μεσελεριανών της Αθήνας που εκδίδει την εφημερίδα "Μεσελέροι", η Ενορία, το τοπικό Διαμέρισμα, προσπαθούν για τον εξωραϊσμό και την ανάδειξη του χωριού και των σπουδαίων αρχαιοτήτων του.

Λόγω της μικρής απόστασης από την Ιεράπετρα οι νέοι ξαναγυρίζουν, επισκευάζουν τα παλιά σπίτια και ζωντανεύουν το χωριό μαζί με τους πολλούς επισκέπτες που καθημερινά στις τοπικές ταβέρνες γεύονται τις ντόπιες νοστιμιές. Οι φίλοι και φιλόξενοι κάτοικοι των Μεσελέρων, το παραδοσιακό περιβάλλον με τα πολλά κατοικίδια ζώα, κυρίως όμορφες γατούλες που σεργιανίζουν στα στενοσόκακα, κάνουν το χωριό, χωριό της καρδιάς μας.

Between OLEROS and OLERIA there is the village Meseleroi, which took its name from the ancient OLEROS. It is situated at 10 km in the north of Ierapetra at an altitude of 360 m.

Ancient Oleros flourished during the classical times, to be conquered by the powerful Ierapytna. Oleria was a place of worship for Oleria Athena, with its famous statue, venerated by the residents of Oleria and Ierapytna. Ancient buildings can be discerned to this date. The historians report that the ancient city "Kouris" may also have been situated in the north of the basin of Meseleroi. In Oleros and Oleria that have been important centers of the antiquity, ceremonies and sport events took place in the stadium there and lasted a week. It is said that the residents of Oleria took part in an expeditionary corps against the Persians.

However the modern history of the village Meseleroi is also rich.

The Monastery of Vryomeni, of the second Byzantine period was the summer seat of the bishop of "Iera" and an important religious and revolutionary center. The effort made to restore the Monastery by the parish, the cultural association and other organizations makes the Monastery of Vryomeni one of the most important monuments of Crete.

Many historical references and place names show the village's rich history. At the site "Foradomantra" there may have been a stud farm during the Middle Ages.

At Kato Prina, a Meseleroi site, a secret school is preserved, next to the Byzantine church of Saint George, a building in which the stone cases for the books can still be seen. Next to the secret school, there is Panagia (Our Lady) Kera-grammeni, where the icon was found in a rock in the site "Gourni". An important sight is also the swell in the north of Meseleroi, at "Tou Katsi to Mnima" which has a view to the Libyan and the Cretan Sea.

The natural landscape around the village, the imposing hills, the olive groves, the village's central road, the coffee houses and the two taverns, the church of Saint John, compose a warm, calm, traditional environment. The village has good infrastructures, a school, a cultural center, a library to which the former Quaestor of the Greek Parliament Mr. Kostis Kontopodis, coming from the region, granted his books. This place has bred important men of the arts, the letters and the struggles for freedom.

The forest – cultural association, the Athens association of Meseleroi natives who publish the "Meseleroi" newspaper, the Parish, the Local Department, strive to embellish and promote the village and its important antiquities.

Because of its small distance from Ierapetra, the youths come back, repair the old houses and liven up the village, along with its many visitors, who taste the traditional delicacies every day in the local taverns. The friendly and hospitable residents of Meseleroi, the traditional environment with its many pets, and especially its beautiful little cats that stroll about in the narrow alleys, make this village the village of our heart.

Μεταξοχώρι (Παρσάς)

Μικρό χωριό με ελάχιστους κατοίκους, 4 ΚΜ δυτικά του χωριού Χριστός σε υψόμετρο 600Μ.

Οι Μεταξοχωρίτες μετανάστευσαν στα πεδινά της Ιεράπετρας, στο Στόμιο, στις Αμμουδάρες, στον Ξηρόκαμπο και ασχολούνται με τα θερμοκήπια. Το χωριό μετονομάστηκε το 1955 από Παρσάς σε Μεταξοχώρι προς τιμήν του Οικουμενικού Πατριάρχη Μελετίου Μεταξάκη που γεννήθηκε εδώ.

Ο οικισμός του Μεταξοχωρίου είναι του 17ου αιώνα όπως προκύπτει από την χρονολόγηση των παλαιών εκκλησιών. Παλιότερα ο Παρσάς όπως λεγόταν ήταν χτισμένος 2 km και πιο κάτω στη θέση Μυρταρας. Μέχρι το 1929 ανήκε στο Δήμο Μουρνιών στην επαρχία Βιάννου. Έκτοτε απετέλεσε αυτόνομη κοινότητα, την δεκαετία του 90 ανήκε στο Δήμο Νέας Μάλλας και σήμερα είναι τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεράπετρας. Το 1630 είχε 138 κατοίκους, το 1940 είχε 281, και το 2001 απογράφονται 55 κάτοικοι. Οι μόνιμωι διαμένοντες στο χωριό όμως δεν ξεπερνούν τους 7.

Το Μεταξοχώρι έχει καλές υποδομές, ασφαλτοστρωτο δρόμο, ανακαινισμένο σχολείο, ηρώο πεσόντων, ωραίες παλιές και νέες εκκλησίες, την προτομή του Πατριάρχη Μελετίου Μεταξάκη. Συνδέεται οδικός με χωματόδρομο με τα Συμιανά χωριά Ρίζα – Μουρνιές.

Η νεότερη ιστορία του Μεταξοχωρίου είναι πλούσια σε πρόσωπα και γεγονότα από την εποχή της Τουρκοκρατίας και της Γερμανικής κατοχής. Κυρίαρχη μορφή ήταν ο Καπετάν Διακομανώλης που πολέμησε τους Τούρκους και την κατοχή ο Γιώργος Μεταξάκης (Δικηγόρος) που ήταν στην Νομαρχία και μιλούσε 7 γλώσσες. Το 1943 7 Παρσώτες πιάστηκαν και εκτελέστηκαν στην Σφακούρα της Ρίζας.

Το Μεταξοχώρι ή Παρσάς με τα ερειπωμένα σπήτια Κρητικού ρυθμού, την εκκλησία του Κοιμητηρίου μισογκρεμισμένη, τα υπέροχα φυσικά τοπία, τη θέα των βουνοκορφών έχει ωραίο υγιεινό κλίμα και απίστευτη σουχία που διαταράσσεται μόνο από τις φωνές των ζώων και των πουλιών. Απίθανες ορειβατικές, φυσιολατρικές διαδρομές. Το σπήλαιο στο "Κλεισίδι" όπου υπάρχουν παλαιά ευρήματα, σκεύη και σκελετοί ανθρώπων που κατέφευγαν εκεί την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Βόρεια του Μεταξοχωρίου σε μεγάλο υψόμετρο είναι και το σπήλαιο της "Νεραϊδόγουλας" το οποίο παρουσιάζει ένα ανεξήγητο φαινόμενο. Μερικές φορές τον Αύγουστο εκβάλλουν από τα έγκατα του σπηλαίου απίστευτες ποσότητες νερού που πλημμυρίζουν τον "Ψωριάρη ποταμό" και προκαλούν καταστροφές. Γι αυτό ίσως ονομάστηκε "Νεραϊδόγουλα" δηλαδή πηγή της Νεραϊδας.

Στο Μεταξοχώρι όμως κυριαρχεί η μορφή του οικουμενικού Πατριάρχη Μελετίου Μεταξάκη, 1871-1935. Η προσφορά του στις θέσεις που υπηρέτησε ήταν τεράστια και η προτομή του κοσμεί την κεντρική πλατεία της Ιεράπετρας. Το Μεταξοχώρι σήμερα περιμένει να ξανακατοικηθεί, να ζωντανέψει αφού έχει καταπληκτικό κλίμα και αέρα μυρωμένο από τις κατάφυτες βουνοπλαγιές της Δίκτης. Οι λιγοστοί κάτοικοι που απολαμβάνουν την ηρεμία περιμένουν τους απόδημους, τους ορειβάτες, τους φυσιολάτρες να θαυμάσουν το χωριό του Πατριάρχη Μελετίου Μεταξάκη.

It is a small village with few residents, at 4 km in the west of the village Chris-tos at an altitude of 600 m. The residents of Metaxohori have immigrated to the plains of Ierapetra, in Stomio, Ammoudares and Xerokampos and work in the glasshouses. The village has been renamed in 1955 from Parsas to Metaxohori to honor the Ecumenical Patriarch Meletios Metaxakis who was born here.

The Metaxohori settlement dates from the 17th century, as follows from the dating of the old churches. In the older times, Parsas, as its name was, was built at 2 km below its present position, at the site Myrtaras. Until 1929, it be-longed to the Municipality of Mournies in the Province of Viannos. Since then it has been an autonomous Community, in the 90s it belonged to the Municipality of Nea Malla and today it is a Local Department of the Municipality of Ierapetra. In 1630 it had 138 residents, in 1940 it had 281, and in 2001 55 residents were registered in the census. The permanent residents however are no more than 7.

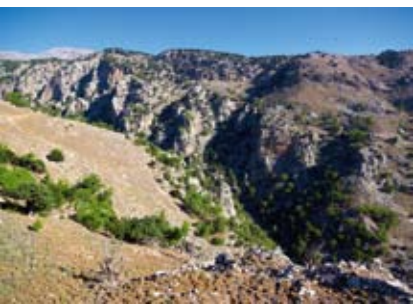
Metaxohori has good infrastructures, an asphalt road, a renovated school, a memorial for the fallen fighters, beautiful old and new churches and the bust of the Patriarch Meletios Metaxakis. It is connected by a dirt road to the Symi villages Riza – Mournies.

The modern history of Metaxohori is rich in important persons and facts from the period of the Turkish rule and the German Occupation. The most promi-nent figures were Captain Diakomanolis, during the Turkish rule, and Giorgos Metaxakis, a lawyer who worked in the Prefecture and spoke 7 languages. In 1943, 7 residents of Parsos were arrested and executed at Sfakoura of Riza.

Metaxohori or Parsas, with the ruined Cretan style houses, the half-wrecked cemetary church, the wonderful natural landscapes, the view to the mountain tops, has an unbelievable tranquility, which is only disturbed by the voices of animals and birds, and a nice healthy climate. There are also amazing moun-taineering routes for the nature lovers and the cave at "Kleisidi" where there are old findings, utensils and skeletons of people who took refuge there during the Turkish rule. In the north of Metaxohori, at a great altitude, there is the cave of "Neraidogoula", which presents an inexplicable phenomenon. Sometimes in August unbelievable quantities of water flow out of the depths of the cave, flood the "Psoriaris" river and cause catastrophes. Perhaps this is why it took the name "Neraidogoula", that is the source of the Fairy.

However, in Metaxohori, the village is dominated by the figure of the Ecumeni-cal Patriarch Meletios Metaxakis, 1871-1935. His contribution in the posts he served into was huge and his bust adorns the central square of Ierapetra. Metaxohori today waits to be repopulated, to be revived, since it has a wonder-ful climate and its air is scented by the verdurous mountain slopes of Dikti. Its few residents experience the tranquility and the solitude waiting for the emi-grants, the mountaineers, the nature lovers to come and admire the village of the Patriarch Meletios Metaxakis.

Mournies

Καπετανοχώρι και κεφαλοχώρι έδρα του τέως Δήμου Μουρνιών μαζί με τα χωριά Γδόχια, Κάτω και Πάνω Σύμη, Μύθους, Μύρτος, Ρίζα τους συνοικισμούς Καρύδι και Μινό. Όμορφο, ιστορικό, γραφικό και παραδοσιακό χωριό, με καφενεία, πλατεία και ηρώο πεσόντων, την παλιά βρύση, στενά δρομάκια που διακλαδίζονται στον κεντρικό δρόμο του χωριού. Πήρε το όνομα του μάλλον από το δένδρο Μουριά αν και δεν αφθονεί στην περιοχή.

Ο σημερινός οικισμός των Μουρνιών ίσως δεν προδίδει την παλιά του αίγλη όμως όλα τα χρόνια των εξεγέρσεων εναντίων των Τούρκων υπήρξε σπουδαίο επαναστατικό και διοικητικό κέντρο της Ανατολικής Επαρχίας Βιάννου όπου υπήγετο μέχρι το 1929. Ο Καπετάν Συγγέλης Χατζηναγνώστης ή Συμιακός, ο γιός του Εμμ. Χατζάκης και οι απόγονοί του, διακρίθηκαν σαν εθνικοί αγωνιστές. Οι Χατζάκηδες με μεγάλη οικονομική επιφάνεια εξόηλιζαν και συντηρούσαν αντάρτικα σώματα και λάβαιναν μέρος στις περισσότερες μάχες της Ανατολικής Κρήτης. Προσωπικοί φίλοι του Εθνάρχη Ελευθέριου Βενιζέλου τον φιλοξενούσαν συχνά στο σπίτι τους στις Μουρνιές που είχε 24 δωμάτια.

Το χωριό κάηκε την Γερμανική κατοχή και πλήρωσε ακριβά το τίμημα των αγώνων του με 17 εκτελεσμένους. Στο Τοπικό Διαμέρισμα των Μουρνιών του Δήμου Ιεραπέτρας ανήκει διοικητικά ο εγκαταλειμμένος σήμερα οικισμός της Πάνω Σύμης, βορειοδυτικά του χωριού σε υψόμετρο 900Μ, στα σύνορα με τον Νομό Ηρακλείου. Η μεγαλύτερη κώμη, θερινή έδρα του Δήμου Μουρνιών αριθμούσε 527 κατοίκους το 1583. Θέση οχυρή, τοπίο υπέροχο. Άντρο επαναστατών που πυρπολήθηκε επανηλειμμένα από τους Τούρκους και ανατινάχθηκε εκ θεμελίων την κατοχή. Αετοφωλιά, σπίτια γκρεμισμένα, παλιές εκκλησίες, θαυμασμός και χαρμολύπη η περιήγηση στην εγκαταλειμμένη Πάνω Σύμη με τον θρύλο του κρυμμένου θησαυρού.

Το χωριό Μουρνιές, βόρεια του Μύρτους, 25ΚΜ, από την Ιεράπετρα σε υψόμετρο 275μ, είναι χτισμένο αμφιθεατρικά στις νοτιοανατολικές παρυφές των Λασιθιώτικων βουνών, με ωραία θέα στο Λυθικό και στον κόμφο της Ιεράπετρας. Έχει καλό κλίμα, ήπιο χωρίς ακραία φαινόμενα ιδανικό για μόνιμη κατοίκηση και για παραθερισμό. Ημιορεινό τοπίο χωρίς θερμοκήπια, με ελαιώνες που αρδεύονται επαρκώς από γεωτρήσεις. Το 2001 απογράφεται με 83 κατοίκους. Την δεκαετία του 60 τυπήθηκε όπως όλα τα χωριά από την αστυφιλία, την μετανάστευση και την δεκαετία του 70 απέκτησε τις στοιχειώδεις υποδομές. Όμως σήμερα οι Μουρνιώτες επιστρέφουν, αναπαλαιώνουν τα πατρογονικά τους σπίτια, φροντίζουν τις ελαιοκαλλιέργειες τους και ξαναζωντανεύουν το χωριό τους. Οι διακεκριμένοι απόδημοι του χωριού είναι οι πρεσβευτές της ιστορίας, του πολιτισμού και της παράδοσής του. Τα παλιά αρχοντικά, τα γραφικά εκκλησάκια, τα καφενεία με τους φιλικούς και φιλόξενους κατοίκους και τους σεπιασκέπτες, δημιουργούν ένα γραφικό, παραδοσιακό Κρητικό περιβάλλον στις Μουρνιές Ιεραπέτρας.

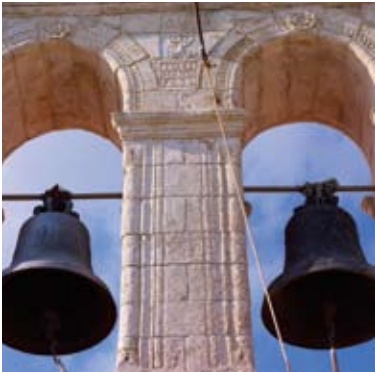
A village of chieftains, a large village, the seat of the former Municipality of Mournies, along with the villages Gdohia, Kato Pano Symi, Mythoi, Myrto, Riza, Parsas and Christos, which in 1881 numbered 2,213 residents along with the settlements Karydi and Minos.

It is a beautiful, historical, picturesque, traditional village with coffee houses, a square and a memorial for the fallen fighters, the old fountain, old narrow streets branching away of the village's central road. It probably took its name from the mulberry tree (Mouria), although it is not abundant in the region.

The present settlement of Mournies perhaps does not give away its old glory, however during all the years of the revolts against the Turks it has been an important revolutionary and administrative center of the East Province of Viannos, of which it was a part until 1929, since the time of Captain Syggelis Hatzianagnostis or Symiakos, his son Emmanouil Hatzakis and his descendants, who were renowned as national fighters. The Hatzakis family, with their great financial power, armed and sustained guerilla corps and took part in most battles in the Eastern Crete. As they were personal friends with the national leader Eleftherios Venizelos, he often was their guest at their home in Mournies that had 24 rooms.

The village was burnt down during the German Occupation and paid the price of its struggles having 17 of its residents executed. The now abandoned settlement of Pano Symi, in the north-west of the village, at an altitude of 900 m, on the borders with the Prefecture of Heraklion, belongs to the Local Department of Mournies, of the Municipality of Ierapetra. The largest village, the summer seat of the Municipality of Mournies, numbered 527 residents in 1583. It was a fortified position and a wonderful landscape. The hideout of revolutionaries, it was repeatedly burnt down by the Turks and was blown up to its foundations during the German Occupation. An aerie, wrecked houses, old churches; admiration and a mixture of happiness and sorrow, touring in the abandoned Pano Symi with the legend of the hidden treasure.

The village Mournies, in the north of Myrto, at 25 km away from Ierapetra, at an altitude of 275 m, is built in an amphitheatric way in the south-east parts of the Lasithi mountains, with a beautiful view to the Libyan Sea and the plain of Ierapetra. Its climate is good, mild, without extremes, ideal for permanent inhabitation and for holidays. It is a semi-mountainous landscape without glasshouses, with olive groves that are sufficiently watered from drills. In 2001, 83 residents were registered in the census. During the 60s it suffered, like all villages, from urbanization, emigration and during the 70s it obtained the elementary infrastructures. However, today, the residents of Mouries come back, renovate the houses of their ancestors, take care of their olive cultivations and revive their village. The village's distinguished emigrants are the ambassadors of its history, its civilization and its tradition. The old manors, the picturesque churches, the coffee houses with the friendly and hospitable residents and visitors create a picturesque, traditional Cretan environment in Mournies of Ierapetra.

Mythoi Μύθοι

Στο βάθος της κοιλάδας του ποταμού Σαραντάπηχου είναι χτισμένο το χωριό Μύθοι. Απέχει 22 χλμ. από την Ιεράπετρα, είναι μικρό χωριό, σε καταπράσινο τοπίο, με ωραία πλατεία που την σκιάζουν αιωνόβια πλατάνια. Λέγεται ότι το χωριό πήρε το όνομα του από το φυτό "Μύνθη" κοινώς φλισκούνη που αφθονεί εκεί. Ίσως όμως να ονομάστηκε έτσι από τους πολλούς θρύλους, παραδόσεις, μύθους με κυριότερο του Σαραντάπηχου. Μυθικού γίγαντα με σαράντα πήχες μπόι σαν άλλος Τάλως ή Ακρίτας Διγενής προστατεύε τους κατοίκους από τις επιδρομές. Υπάρχει και το τοπωνύμιο, του Σαραντάπηχου η "πατουσιά" και του "Σαραντάπηχου το μνήμα".

Στοιχεία αρχαίας κατοίκισης υπάρχουν στην τοποθεσία "Λενικό" όπου φαίνονται ίχνη τειχών. Επίσης σε ανασκαφή βρέθηκε κεφαλή γυναικός της Ρωμαϊκής εποχής. Στις τοποθεσίες Καστέλου χαράκι και ορφανού το σπηλιάρι βρέθηκαν πηλίνα δοχεία, λυχνάρια κ.λ.π. Το μέρος που ονομάζεται Σαρακίνα πάνω από τους Μύθους ήταν οχυρό, ορμητήριο των Σαρακηνών Πειρατών. Η νεότερη ιστορία του χωριού είναι πλούσια σε προσφορά στους αγώνες εναντίων των κατακτητών. Ανάδειξε τους οπλαρχηγούς Εμμ. Ξενικάκη, Ιωάννη Χατζάκη, Εμμ. Χρηστάκη και άλλους. Την διάρκεια της κατοχής Μυθιανοί έλαβαν μέρος στα αντάρτικα σώματα της Ενωμένης αντίστασης του Καπετάν Μπαντουβά. Στην μάχη της Σύμης χάθηκε ένα από τα πιο ηρωικά πρόσωπα ο Απώστολος Βαγιωνάκης που ύψωσε το ανδστήμα του πολεμώντας όρθιος ενάντια στα βόλια του εχθρού, για το ιδανικό της αδούλωτης Κρήτης μας. Τη συμμετοχή τους στους αγώνες την πλήρωσαν την κατοχή. Εκτέλεσαν 4 άτομα, και τον Νικόλαο Ιωανν. Χρηστάκη γέρο κατάκοιτο.

Η κοινότητα Μύθων είναι σήμερα τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεραπέτρας, απογράφεται το 1900 με 360 χριστιανούς κατοίκους, το 1951 με 423 και το 2001 με 287 κατοίκους. Βόρεια των Μύθων 6 χλμ. περίπου είναι ο συνοικισμός Καρύδι με την περίφημη Μονή της Παναγίας της Καρυδιανής και παραθεριστικές κατοικίες που σήμερα είναι ερειπωμένες. Στην κοινότητα Μύθων ανήκει και ο ορεινός συνοικισμός "Μινός" που βρίσκεται σ ένα καταφύγιο, μικρό οροπέδιο, κάτω από την κορυφή Αφέντης των Λασιθιώτικων Βουνών.

Το χωριό Μύθοι είναι ένα ζωντανό χωριό με πλούσια κοινωνική και πολιτιστική ζωή. Έχει πολιτιστικό σύλλογο, ποδοσφαιρική ομάδα, γήπεδο, και σύγχρονο ελαιοτριβείο. Η πλατεία του χωριού με τους γεροπλατάνους, τις μουριές, την παλιά βρύση, τα παραδοσιακά καφενεία με την ρακή και τα ντόπια εδέσματα, είναι σημείο αναφοράς για τους Μυθιανούς.

Τα αξιοθέατα, τα άγρια φυσικά τοπία βόρεια του χωριού, το περίφημο φαράγγι της Σαρακίνας, μνημείο φυσικού κάλλους, προσελκύουν πολλούς ντόπιους και ξένους επισκέπτες. Το φαράγγι της Σαρακίνας είναι ένα από τα ωραιότερα στην Κρήτη. Οι απότομες, κάθετες πλευρές του προκαλούν δέος, φθάνουν σε ύψος μέχρι 250Μ. Το πλατύτερο του άνοιγμα δεν ξεπερνά τα 15Μ ενώ σε μερικά σημεία στενεύει τόσο που φαίνονται οι πλευρές του ενωμένες. Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα, ο δίκταμος, τα άγρια πουλιά που φωλιάζουν εκεί, καθιστούν τη διαδρομή μέσα στο φαράγγι συγκλονιστική. Η ανάδειξη και η προβολή του, αποτελεί στόχο του τοπικού Διαμερίσματος του Δήμου Ιεραπέτρας, αλλά και των κατοίκων του Χωριού, που πορεύονται με αισιοδοξία και προοπτική στο μέλλον για την ανάπτυξη του τόπου τους.

Deep inside the valley of the river Sarantapihos is built the village Mythoi. It is 22 km away from Ierapetra, it is a small village, in a verdurous landscape, with a beautiful square under the shade of age-old planes. It is said that the village took its name from the plant "Minthi", or mint, which is abundant there. However, it may have been named thus because of its many legends, traditions, and myths (mythoi), the most prevalent one being the Sarantapihos' one. A mythical giant, forty ells tall, like another Talos or Akritas Digenis, he protected the residents from raids. There are the place names "Tou Sarantapihou i Patounia" (Sarantapihos' footprint) and "Tou Sarantapihou to Mnima" (Sarantapihos' grave).

There is evidence of ancient inhabitation at the site "Leniko" where traces of walls can be seen. Also, in an excavation, the head of a woman of the Roman period has been found. At the sites Kastelou Haraki and Orfanou to Spiliari clay pots, oil lamps, e.t.c. have been found. The site called Sarakina above Mythoi was a fortress, a hideout of Saracen pirates. The village's modern history is rich in contributions to the struggles against the conquerors. It nurtured the chieftains Emmanouil Xenikakis, Ioannis Hatzakis, Emmanouil Christakis and others. During the German Occupation, residents of Mythoi took part in the guerilla corpses of the United Resistance of Captain Bantouvas. In the battle of Symi, one of the most heroic figures was lost, Apostolos Vagionakis, who stood up to the enemy's bullets for the ideals of our unsbdued Crete. They paid the price of their participation to the struggles during the German Occupation, as 4 persons were executed, including the old and bedridden Nikolaos Ioannou Christakis.

The community of Mythoi is today a Local Department of the Municipality of Ierapetra, in 1900 it had 360 Christian residents, in 1951 it had 423 and in 2001 it had 287. In the north of Mythoi, around 6 km away, there is the settlement Karydi with the famous Monastery of Panagia (Our Lady) Karydiani and now abandoned summer residences. The mountainous settlement "Minos", which is situated in a verdurous small plateau below the Afentis peak of the Lasithi mountains, also belongs to the Community of Mythoi.

The village Mythoi is a lively village with a rich social and cultural life. It has a cultural association, a football team and field, and a modern olive press. The village's square with its old plane trees, the mulberry trees, the old fountain, the traditional coffee-houses with the raki and the local dishes, is a place of reference for the residents of Mythoi. The sights, the wild natural landscapes in the north of the village, the famous gorge of Sarakina, a monument of natural beauty, attract a lot of local and foreign visitors. The gorge of Sarakina is on of the most beautiful in Crete. Its steep, vertical sides cause awe, and reach a height of up to 250 m. Its widest opening is no more than 15 m while in some places it's so narrow that its sides seem joined. Its rich flora and fauna, dittany, the wild birds that nest there and the route inside the gorge are breath-taking. Its promotion is a foremost goal of the Local Department and the Municipality of Ierapetra, of the residents of the village, who head to the future with optimism and anticipation for the development of their place.

Myrtos

Μύρτος

Δυτικά της Ιεράπετρας, 25 χλμ., στις εκβολές του ποταμού Σαραντάπηχου, σε μια καταπράσινη κοιλάδα με ελιές και πορτοκαλεώνες είναι χτισμένο το όμορφο, παραλιακό, τουριστικό χωριό Μύρτος. Πήρε την ονομασία του από την Μυρτιά την κοινή ή Μυρθιά που φύεται στην περιοχή. Οι παραλίες του, τα βαθιά καταγάλανα νερά, η αύρα του Λιβυκού και το ήπιο κλίμα, έχουν καθιερώσει εδώ και χρόνια το Μύρτος ως ιδανικό τόπο παραθερισμού. Χώρος ψυχικού γαληνέματος όπως ισχυρίζονται ντόπιοι και ξένοι, θεωρείς πως άγνωστες δυνάμεις το φορτίζουν θετικά, ζωογόνα και θεραπευτικά.

Παλιό ιστορικό χωριό υπέφερε στο πέρασμα του χρόνου από πειρατικές επιδρομές, κατακτήσεις και ερημώσεις. Επίσης εκεί υπάρχουν σπουδαίες αρχαιότητες. Πρωτομινωικό οικισμό στην τοποθεσία "Φούρνου Κορυφή" 3,5χλμ. ανατολικά όπου βρέθηκαν πολλά αγγεία και πήλινα εξαρτήματα, χρήσιμα αντικείμενα, φούρνοι ψησίματος ειδώλια και αναθήματα. Στον "Πύργο" 0,5 χλμ. ανατολικά του Μύρτους ανακαλύφθηκε "έπαυλις" υστερομινωικής εποχής. Επίσης δυτικά του χωριού διακρίνονται κτίσματα και ψηφιδωτά, λουτρά, ίχνη Ρωμαϊκής κατοίκησης. Τα αρχαιολογικά ευρήματα των αρχαιοτήτων του Μύρτους εκτίθενται στο Μουσείο του, έργο ζωής του Δασκάλου Γεωργίου Δημητριάδη, καθώς και στα Μουσεία Αγίου Νικολάου και Ηρακλείου. Επίσης ιστορικό ενδιαφέρον έχουν οι παλιές εκκλησίες και τα εξωκλήσια με πιο σπουδαίο τον Άγιο Αντώνιο της Βυζαντινής περιόδου. Η παλιά γέφυρα, θόρεια στην κοίτη του χειμάρρου του Μύρτους, ένα σπουδαίο πετρόχτιστο αρχιτεκτόνημα. Οι παλιοί νερόμυλοι που άλεθαν τα Δημητριακά και οι σωζόμενες, υδραυλικές αρδευτικές εγκαταστάσεις, μαρτυρούν την προοδευτικότητα των κατοίκων του Μύρτους.

Το Μύρτος, κοινότητα σήμερα τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεράπετρας, το 1630 είχε 28 κατοίκους, το 1881 είχε 127 και το 2001 440 κατοίκους. Διαμετακομιστικό κέντρο των προϊόντων της ευρύτερης περιοχής δια θαλάσσης, είχε σπουδαίες επιτυχίες στον οικονομικό, αναπτυξιακό, πνευματικό τομέα. Χωριό επιστημόνων, διακεκριμένων στις Τέχνες και τα γράμματα.

Το Μύρτος, παραλιακό σμαράγδι της δυτικής Ιεράπετρας, πράσινο, σωστά ρυμοτομημένο, με πλακόστρωτα γραφικά δρομάκια, καφενεία και εστιατόρια πάνω στο κύμα, με όμορφες και οργανωμένες παραλίες, αποζημιώνει τους επισκέπτες του. Οι σπουδαίες του υποδομές, το αρχαιολογικό Μουσείο, οι αρχαιότητες του, το ήπιο κλίμα, καθιστούν το Μύρτος πόλο έλξης παραθεριστών ντόπιων και ξένων. Η υψηλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών τουρισμού, η φιλοξενία των κατοίκων, το φιλικό οικογενειακό περιβάλλον της κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής του Μύρτους, χειμώνα καλοκαίρι, κάνει το Μύρτος χωριό όλων μας. Σπίτια, δένδρα, συναισθήματα, ιδέες, θρύλοι, παραδόσεις στον όμορφο όρμο, αγκαλιά του Λυβικού, αφημένα "ήσυχια στη χλόη" όπως λέει και ο ποιητής του Μύρτους Μανώλης Πρατικάκης.

In the west of Ierapetra, at 15 km of road, at the estuaries of the river Sarantapihos, in a verdurous valley with olive and orange trees, the beautiful, tourist, beach village Myrtos is built. It took its name from common Myrtle that grows in the area. Its beaches, the deep blue waters and the breeze of the Libyan Sea, the mild climate, have long ago established Myrtos as an ideal summer resort. A place to calm one's soul, according to locals and visitors, as if unknown powers give it a positive, vitalizing and therapeutic charge.

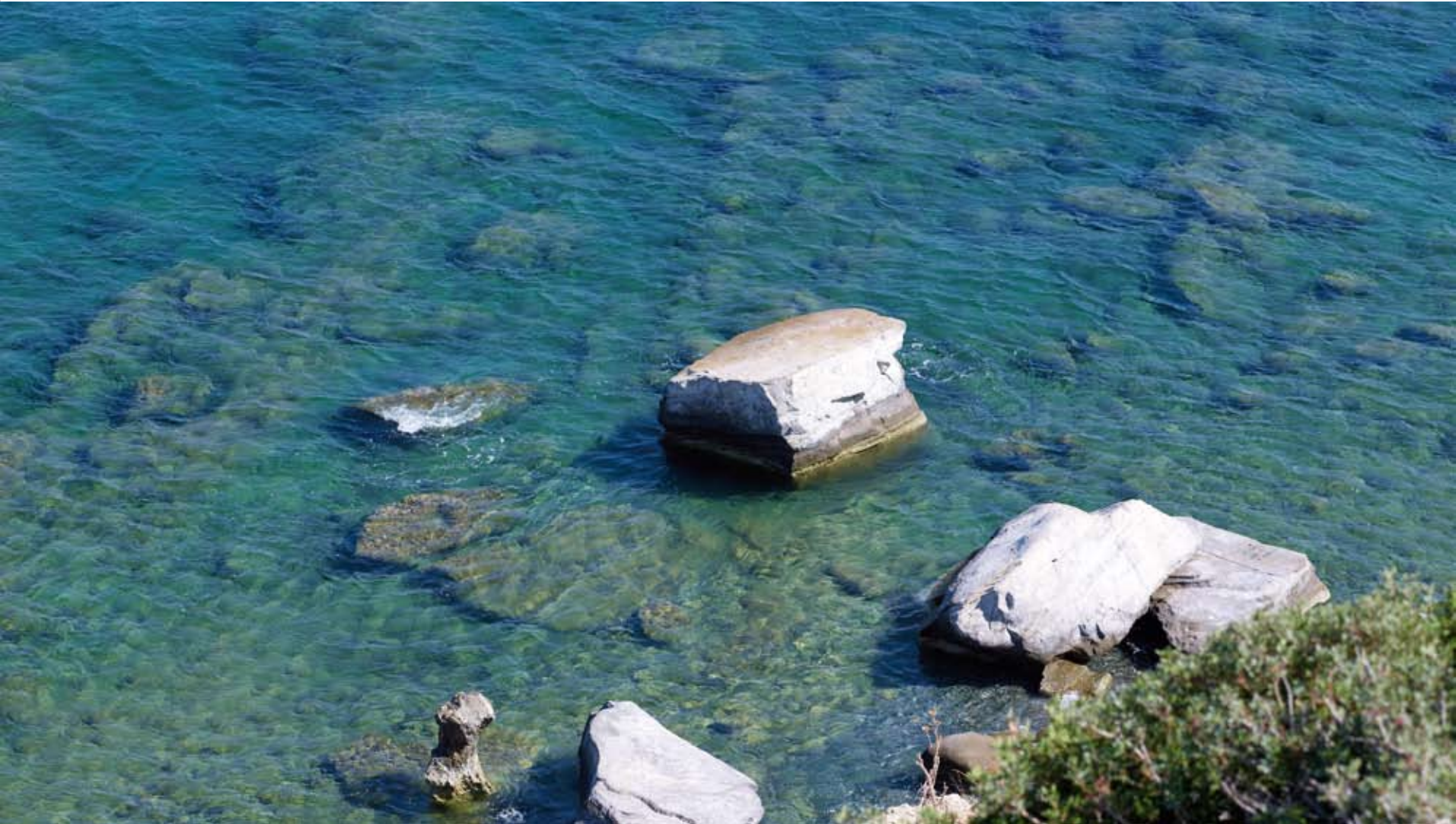
An old historical village, it suffered during its history by pirate raids, conquests, devastations. It has important antiquities, such as a proto-minoan settlement at the site "Fournou Koryfi", at 3.5 km in the east, where a lot of pots and clay artifacts, utility items, baking ovens, statuettes and offerings were found, "Pyrgos", at 0.5 km in the east of Myrtos, where a "villa" of the post-minoan period was discovered. Also, in the west of the village buildings and mosaics, baths and traces of Roman inhabitation can be seen. The archaeological findings of the Myrtos antiquities are exhibited in its Museum, the life work of the teacher Georgios Dimitrianakis, in the Museums of Aghios Nikolaos and Heraklion. The old churches and chapels have also historical interest, with their most important being Saint Anthony of the Byzantine period. The old bridge, in the north part of the bed of Myrtos' stream, is an important stone-built architectural work. The old watermills, which used to grind the cereals, the preserved plumbing and irrigation installations bear witness of the progressiveness of the Myrtos' residents.

Myrtos, a former Community, today a Local Department of the Municipality of Ierapetra, in 1630 it had 28 residents, in 1881 it had 127 and in 2001 440 residents. A transit center for the products of the wider area, which were traded by sea, it had important successes in the financial, developmental and intellectual sector. It is a village of scientists, of individuals distinguished in the Arts and letters.

Myrtos, the sea emerald of west Ierapetra, green, with a good town-planning, paved picturesque streets, coffee houses and restaurants on the wave, with beautiful and organized beaches, it satisfies every visitor. Its important infrastructures, the archaeological Museum, its antiquities, the mild climate, make Myrtos a center of attraction of local and foreign resorters. The high qualities of the provided tourism services, the residents' hospitality, the friendly family environment of the social and cultural life of Myrtos, by winter and by summer, makes Myrtos everyone's village. Houses, trees, emotions, ideas, legends, traditions in the beautiful bay, the bosom of the Libyan Sea, left "quietly on the grass", according to the poet of Myrtos Manolis Pratikakis.

Ríza

Μικρό χωριό χτισμένο σε υψόμετρο 540 μ. στις νότιες παρυφές του όρους Δίκτη, της επαρχίας Ιεράπετρας – Βιάννου. Τα επιβλητικά βουνά πάνω από το χωριό, ο νότιος ορίζοντας στους ελαιόφυτους λόφους και στα κάτω χωριά, το δροσερό κλίμα σου δημιουργούν σωματική και πνευματική ευεξία σ αυτό το μπαλκόνι της Κρητικής φύσης.

Πέντε οικισμοί, οι δύο ακατοίκητοι σήμερα, αποτελούσαν την κοινότητα της Ρίζας, το σημερινό τοπικό Διαμέρισμα του Δήμου Ιεράπετρας.

Ανάμεσα στα αξιοθέατα είναι η Σφακούρα ανατολικά με την εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, το ηρώο των εκτελεσθέντων στην κατοχή, και τα ερείπια του "Κούλε της Ρίζας". Εδώ υψώθηκε η Ελληνική σημαία από τους αντάρτες του Καπετάν Μπαντουβά. Εδώ εκδηλώθηκε η θηριωδία των κατακτητών που μαρτυρούν τα κρανία των νεομαρτύρων με τις χαρακτηριστικές βολές όπως στα Καλάβρυτα.

Άλλος συνοικισμός είναι η Ζούρβα ή Ρίζα όπως μετονομάστηκε και δυτικά ο συνοικισμός του "Καημένου".

Εγκαταλειμμένοι οικισμοί είναι τα Τσικαλουδιανά στην είσοδο του χωριού, από τους Τσουκαλουδάκηδες που κατοικούσαν εκεί και τα Πανακιανά λίγο κάτω από το χωριό από τους Πανακάκηδες ή Πανακομιχελάκηδες. Παλιό μεσαιωνικό χωριό η Ρίζα, φυσικό οχυρό, με ιστορία πολιτισμό θρύλους και παραδόσεις. Ο συνοικισμός "Καημένος" πήρε το όνομα του πρώτου του οικιστή που οι πειρατές έκαιγαν το πανδοχείο του. Ο θρύλος του Σαραντάπηκου που κατοικούσε δίπλα στη Ρίζα, δυτικά, στο φαράγγι του Λάπαθου και ο θησαυρός του όπως και το μνήμα του δίπλα στο δρόμο, όπως και άλλες παραδόσεις είναι έντονες στην μνήμη των Ριζωτών.

Σπουδαίες είναι οι παλιές εκκλησίες της Ρίζας με εξαιρετικό ενδιαφέρον και της Πάνω Σύμης που νομοιακά ανήκει επίσης στη Ρίζα.

Ηρωικό, μαρτυρικό χωριό κήκε πολλές φορές από την εποχή της Ενετοκρατίας. Άντρο ανταρτών λόγω γειτονίας με τα απότομα Λασιθιώτικα βουνά. Το 1881 απογράφονται 174 κάτοικοι, το 1920 217 και το 2001 είχε 40 κατοίκους.

Το χωριό Ρίζα σήμερα κατοικείται από συνταξιούχους, λίγους κτηνοτρόφους και μελισσοκόμους και απόδημους της Ριζιώτικης παροικίας, της Αθήνας. Μικρό αλλά ζωντανό χωριό με ευρύχωρη πλατεία, ταβέρνα – καφενείο έργα του συλλόγου της Ρίζας. Εδώ συναθροίζονται από όλη την περιφέρεια οι Ριζιώτες καθημερινά πίνοντας ρακή, εκδηλώνοντας την αγάπη τους στο χωριό τους. Η Ρίζα είναι το χωριό του Καλλιτέχνη της Παραδοσιακής Κρητικής μουσικής Μανώλη Αλεξάκη.

Στον πηγαίο για τα αξιοθέατα της Ρίζας στις απείρου φυσικού κάλλους διαδρομές, προς το οροπέδιο του Λάπαθου, η θέα του Λυβικού και των γύρω περιοχών από τα παρατηρητήρια που έφτιαξε ο σύλλογος της Ρίζας συγκλονίζουν. Πεύκοι, πρίνοι, κυπαρίσσια, το μικρό οροπέδιο με το παλιό εκκλησάκι των Αγίων Αποστόλων, οι γκρεμοί, τα βράθρα, το φαράγγι προσφέρουν μοναδική περιηγητική εμπειρία.

A small village built at an altitude of 540 m in the south parts of the mountain Dikti at the borders of the province of Ierapetra-Viannos. The imposing mountains above the village, the south horizon among the olive-covered hills and in the lower villages, the cool climate create in you a sensation of bodily and spiritual well-being at this balcony of the Cretan nature.

Five settlements, two of them uninhabited today, constituted the Community of Riza, now a Local Department of the Municipality of Ierapetra.

Sfakoura is in the east, with the church of the Holy Cross, the cemetery, the memorial of those fallen during the German Occupation, and the ruins of Riza's "Koules". Here the Greek flag was raised by the guerillas of Captain Bantouvas. Here the atrocity of the conquerors was manifested, as testified by the skulls of the neomartyrs with the coups de grace, as in Kalavryta.

Another settlement is Zourva or Riza, as it was renamed, and in the west, the settlement of "Kaimenos".

Abandoned settlements are Tsikaloudiana, in the entrance of the village, taking its name by the Tsikaloudakis family who lived there, and the Panakiana, a little below the village, taking their name from the Panakakis or Panakomihelakis family.

Riza is an old medieval village, a natural stronghold, with history, civilization, legends and traditions. The settlement "Kaimenos" (burnt) took its name from its first settler, whose inn was repeatedly burned down by the pirates. The legend of Sarantapihos, who lived next to Riza, in the west, in the gorge of Lapathos and its treasure as well as its tomb next to the road, among other traditions, are intense in the memory of the residents of Riza.

The old churches of Riza are also important having an exceptional interest, as well as these of Pano Symi, which belongs to Riza's parish.

A heroic, martyric village, it was burned many times since the times of the Venetian rule. A hideout of guerillas, as it was adjacent to the steep Lasithi mountains. In 1881 174 residents were registered in the census. In 1920 it had 217 residents and in 2001 40 residents.

The Riza village is today inhabited by pensioners, a few stock and bee keepers and emigrants of the Riza community in Athens. It is a small but very lively village, with a wide square, a tavern-coffee house, all of them done by the Riza association. Here residents of Riza, coming from the whole area, are gathered every day to drink coffee, raki and declare their love to their village. Riza is the village of the Artist of the Traditional Cretan music Manolis Alexakis, as they all exclaim.

Going to see the sights of Riza, in the routes of immense natural beauty to the plateau of Lapathos, the view to the Libyan Sea and to the surrounding areas, as seen from the observatories installed by the association of Riza, is astounding. Pin trees, hollies, cypresses, the small plateau with the old little church of the Saint Apostles, the cliffs, the gulfs, the gorge offer a unique touring experience.

Christos Χριστός

Ορεινό και απόκρημνο, στις δυτικές βουνοπλαγιές της Δίκτης, σε υψόμετρο 550μ, και 2 χλ. από το χωριό Μάλλες είναι χτισμένο το χωριό Χριστός.

Κατά την παράδοση οι πρώτοι του οικιστές έβλεπαν στο σημείο του χωριού κάθε νύχτα ένα φως, πήγαν εκεί, ανακάλυψαν μια εικόνα του Χριστού κρυμμένη στους θάμνους, κατοίκησαν εκεί και ονόμασαν το χωριό Χριστός.

Σε κάθε επισκέπτη του το χωριό, προκαλεί συναισθήματα θαυμασμού για το πώς ο άνθρωπος, με όπλο την πίστη του στο Θεό, μπορεί να κατοικεί, να προκάβει, να ριζώνει, σε τόπο που σχεδόν μετεωρίζεται.

Όμορφο, καταπράσινο με πολλά τρεχούμενα νερά, παραδοσιακό αναλλοίωτο στο χρόνο, με στενά επικλινή σοκάκια με καλντερίμι, χωριό που οι περισσότεροι κάτοικοι "μετανάστευσαν" στον Ξηρόκαμπο της Ιεράπετρας ασχολούμενοι με τα πρώιμα κηπευτικά.

Ο σημερινός οικισμός του Χριστού είναι παλιός πιθανά του 11ου αιώνα. Η εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος νότια του χωριού του 18ου αιώνα θεμελιώθηκε σε παλιότερο βυζαντινό ναϊσκο. Επίσης τεκμήρια αρχαίας κατοίκισης της αρχαίας Μάλλας υπάρχουν πάνω από το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής. Επιγραφές από την αρχαία Μάλλα, κτίσματα, ψηφιδωτά, αρχαίοι τάφοι, κτερίσματα και αναθήματα, νομίσματα που παριστάνουν το Δία, τον Λαβύρινθο, τον αετό και τη λέξη ΜΑΛ.

Ιερό κορυφής, ναός κάποιας θεάς ή θεού, ακρόπολη ή οχυρό της αρχαίας Μάλλας, ο χώρος πάνω από την Αγία Παρασκευή του Χριστού. Ένας από τους ομορφότερους τόπους της Κρήτης. Τα γραφικό εκκλησάκι, οι πηγές με τα γάρφαρα παγωμένα νερά, η πλατεία με την Ταβέρνα, τα θεόρατα, πλατάνια, συνθέτουν ένα επίγειο παράδεισο.

Η περιήγηση στα τοπία του Χριστού κόβει την ανάσα. Οι γκρεμοί, τα φαράγγια, η σκίστρα, οι πελώριοι βράχοι, τα καρστικά τοπία αποτυπώνουν τις βίαιες μεταμορφώσεις του γεωλογικού σχηματισμού του Κρητικού τοπίου.

Στο Τοπικό Διαμέρισμα Χριστού ανήκει και το οροπέδιο του Σελάκανου.

Μια κοιλάδα παραμυθένιας ομορφιάς με το μεγαλύτερο συνεχόμενο πευκόδασος της Κρήτης. Με την εκκλησία του Αγίου Ευσταθίου και την Παναγία την Σελακανιώτισσα. Το καφενείο της Στέλλας και την ιδιόκτητη αίθουσα εκδηλώσεων του πολιτιστικού συλλόγου του Σελάκανου. Με τις πολυτελείς πετρώχτιστες επαύλεις των Χριστιωτών που επενδύουν εκεί και παραθερίζουν όλο το καλοκαίρι. Περίφημο είναι και το φαράγγι του Σελάκανου και οι διαδρομές προς τις κορυφές Αφέντης, Σπαθί και Λάζαρος της Δίκτης. Περίφημα και τα Σελακανιώτικα φασολάκια που σερβίρονται με αγριοκάτσιο. Ο οικισμός του Χριστού, η γύρω περιοχή, το οροπέδιο του Σελάκανου παρουσιάζουν εξαιρετικό περινηγτικό ενδιαφέρον για όποιον θέλει να ξεφύγει από την αστική καθημερινότητα. Εξαιρετικής ομορφιάς επίσης είναι το παλιό λιθόστρωτο μονοπάτι που συνδέει το Σελάκανο με το Μεταξοχώρι.

Οι φυσικές ομορφιές, οι οπτικές αντιθέσεις, του Κρητικού ορεινού τοπίου αποθεώνονται στον Χριστό Ιεραπέτρας

At a mountainous, precipitous site, in the west mountain slopes of Dikti, at an altitude of 550 m, at 2 km from the village Malles, is built the village Christos.

According to the tradition, its first settlers would see every night at the spot where the village now stands a light, they went there, discovered an icon of the Christ hidden in the bushes, they settled there and named the village Christos (Christ).

To its every visitor, the village causes feelings of admiration about how man, armed with his faith in God, can live, prosper, take roots in a place which is almost hanging in mid-air.

It is a beautiful, verdurous village, with many running waters, traditional, unchanged by time, with narrow sloping cobbled alleys, most of the residents of which have "emigrated" to Xerokampos of Ierapetra, working in early veg-etables.

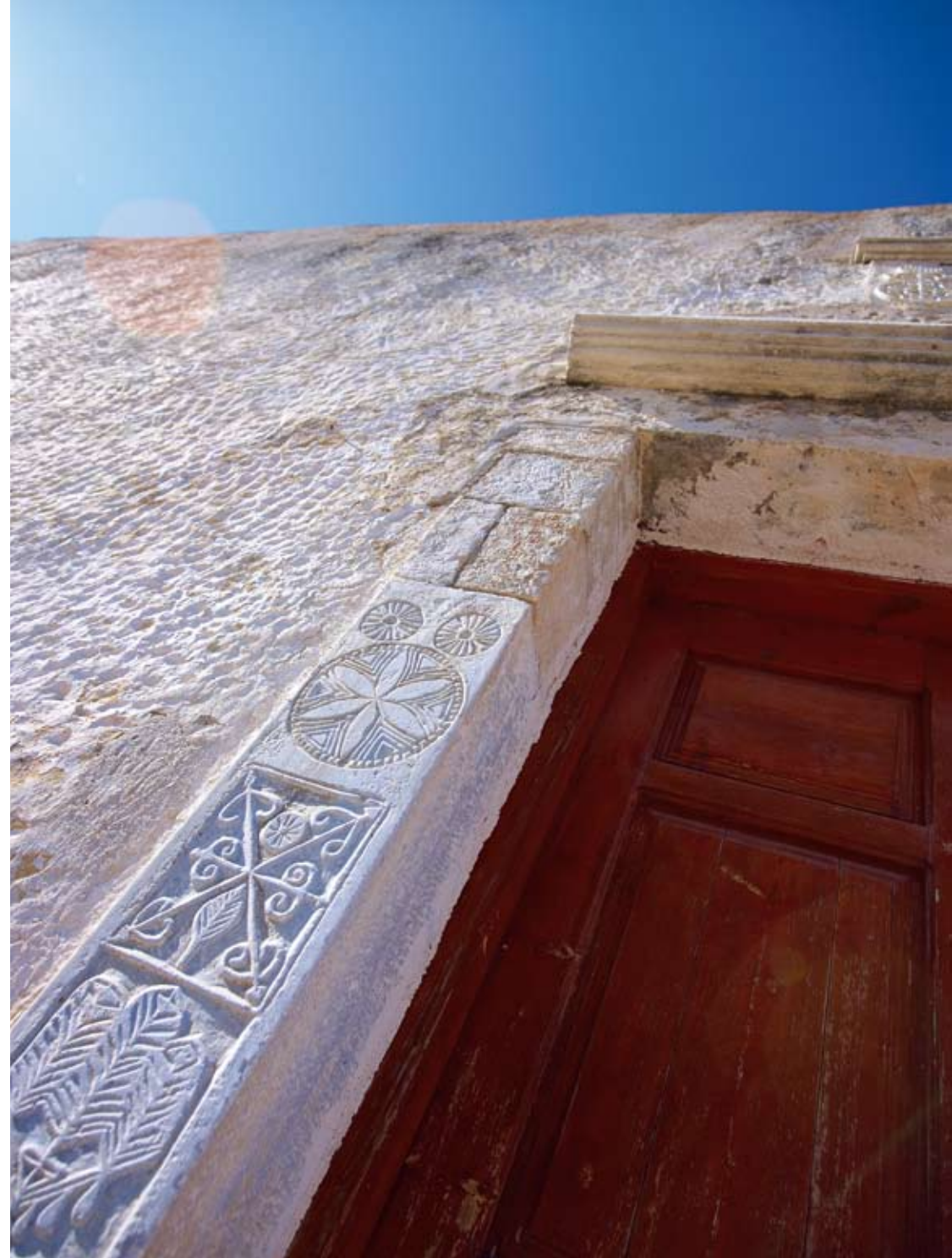
Today's settlement of Christos is old, possibly from the 11th century. The church of the Transfiguration of the Savior, in the south of the village, dating from the 18th century, was founded on an older little Byzantine church. There is also evidence of the ancient inhabitation of ancient Malla above the little church of Saint Paraskevi. There are inscriptions from ancient Malla, buildings, mosa-ics, ancient tombs, grave goods and offerings, coins that represent Zeus, the Labyrinth, the eagle and the word MAL.

A peak sanctuary, the temple of a goddess or god, an acropolis or a fortress of ancient Malla, the site above Saint Paraskevi of Christos is one of the most beautiful places in Crete. The picturesque little church, the sources with clear, icy waters, the square with the tavern, the gigantic planes compose a paradise on earth.

The tour in the landscapes of Christos is breath-taking. The cliffs, the gorges, the narrow pass through the rocks, the huge rocks, the karst landscapes re-reflect the violent changes of the geological formation of the Cretan landscape. The plateau of Selekanos also belongs to the Local Department of Christos.

It is a valley of fairy tale beauty, with the largest uninterrupted pine forest of Crete, the church of Saint Eustace and the Panagia (Our Lady) Selakaniotissa, Stella's coffee house and the private events hall of the cultural association of Selakanos and the luxurious stone-built mansions of the residents of Christos who invest and spend there their whole summer. The gorge of Selakanos is also famous, and so are the routes to the peaks Afentis and Lazaros of Dikti. The Selakanos green beans are also renowned, served with wild goat. The settlement of Christos, the surrounding area and the plateau of Selakanos present an exceptional touring interest for anyone who wishes to escape from the urban routine. The natural beauties, the optical contrasts of the Cretan mountainous landscape are deified in Christos of Ierapetra.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ 2000 – 2006

ΜΕΤΡΟ 5.5: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ) / ΔΡΑΣΗ 4Α: ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (2ος κύκλος) / ΑΞΟΝΑΣ 5: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Επιμέλεια: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ Α.Ε., Φράγκων & Ορφανίδου 2, 54626 Θεσσαλονίκη, Τηλ.: 2310 501500, Fax.: 2310 532514, e-mail: info@dimiourgiki.gr